

ЗВЕРНЕННЯ

Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА до співвітчизників з нагоди Дня Конституції України

Шановні співвітчизники!
Сердечно вітаю вас із Днем Конституції України.
28 червня 1996 року увійшло в новітню історію нашої держави як День великого загальнонаціонального консенсусу, верховенства національних інтересів над швидкоплинною політичною кон'юктурою. Прийнята цього дня нова Конституція суверенної України втілила досягнення вітчизняної й світової конституційної науки та практики конституційного будівництва, викристалізувала національну ідею, відобразила ментальність, волю та прагнення українського народу до власної національної державності.

Нова Конституція стала для українського народу Основним Законом безпосереднього народовладдя й демократії. Головний правовий документ держави встановив якісно новий конституційний лад, виключне право захищати й гарантувати який належить народу.

Уперше в багатовіковій історії України чинна Конституція визначила організацію державної влади, що здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Свідченням справді видатних суспільно-політичних змін стало проголошення Конституцією громадянських і політичних прав та свобод, як і розширення їх кола та передбачення надійних гарантій на основі верховенства права.

Конституція України працює на благо народу, держави і кожної людини, підносить їх авторитет і гарантує політичні, економічні, соціальні та культурні права й свободи. Відтак належна увага й повага до букви й духу Конституції — обов'язок кожного громадянина, кожної гілки державної влади.

Конституція — це своєрідний обруч, який скріплює націю в найвідповідальніші періоди історії, особливо на її контекстно-перехідних етапах. Природно, що й вона сама повинна удосконалюватися і збагачуватися досвідом державотворення, одночасно стабілізуючи і відкриваючи нові обрії гармонійного розвитку суспільства.

«Крилами» кожної Конституції є закони, передбачені самою Конституцією. Їхня якість, ефективність, демократичність процедур розробки і прийняття визначають засади й особливості сталого розвитку держави та суспільства, консолідації політичної нації, утвердження високіх життєвих стандартів конкретної людини. В ім'я цього Верховна Рада України послідовно наповнює правове поле держави новими законами, покликаними забезпечити реальні позитивні зміни у житті людей.

Нехай же в цей урочистий день повсюди панує світлий настрій, міцніє почуття гордості за свою країну, за її Основний Закон, що гарантує втілення мрій і сподівань на краще й благополучне життя у власній державі.

БЛІЦОПИТУВАННЯ

ЩО ДЛЯ ВАС Є ОСНОВНИЙ ЗАКОН?

— Це совість нашої держави. Яка совість у людини, така вона і в житті.

На знімках:
28 червня 1996 р. — Конституцію прийнято! (вгорі);
червень 1996-го — пікети біля ВР на підтримку прийняття нової Конституції.
Фото з архіву «ГУ».

Микола Присяжнюк, директор Палацу культури металургів, Донецьк.

— І в очі не бачила. А її хтось пропагує? Навіть якщо прочитаю, що з того? Багато гарантій, а я живу за межею бідності.

Вікторія Кучерява, овочівниця, Київська область.

— Те, що вона декларує, часто розходиться з реаліями життя.

Орест Івашків, директор Тернопільського обласного комунального навчально-курсового центру.

— Реклама, кажуть, рухає все, а Конституція має рухати наше життя.

Анатолій Чернуха, менеджер з реклами, Хмельницький.

Тільки невинуваті оптимісти можуть стверджувати, що ми вже переступили поріг загального благоденства і демократії

Тези виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на спільній сесії Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України, Академії правових наук України, Інституту законодавства Верховної Ради України з питань розвитку правової системи та наукового забезпечення законотворчого процесу 25 червня 2004 року

Шановний Борисе Євгеновичу!

Шановні колеги!

Щиро вітаю авторитетне зібрання провідних учених і практиків. Сподіваюся, що наша сьогоднішня зустріч — та ще й напередодні Дня Конституції України — започаткує змістовну й відверту розмову про політико-правові й соціально-економічні засади структурування суспільства і держави. Хотів би, щоб роль академічної науки в удосконаленні й розвитку правової системи України з урахуванням сучасних європейських стандартів зростала тим швидше, чим частішими стають спроби «псевдоархітекторів» удільного конституційного будівництва наповнити вже збудований каркас Української держави своїм власним баченням.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Господарський процесуальний пішов на друге коло

Ранкове засідання
25 червня

Парламент розглянув три проекти Господарського процесуального кодексу України (ГПК). Головна мета розробників нового ГПК, зазначив доповідач, перший заступник голови Комітету ВР з питань правової політики Микола Оніщук, — підкріпити Цивільний та Господарський кодекси оновленими процесуальними нормами. Наприклад, сьогодні є велика потреба впорядкувати процесуальні норми під час розгляду судами приватизаційних питань — особливо це стосується скарг фізичних осіб. Крім того, якщо йтиметься про банкрутство того чи іншого підприємства, то новий ГПК надаватиме фізичній особі право брати безпосередню участь у цьому процесі. Якщо ГПК буде ухвалено, зазначив М. Оніщук, то жоден суд не зможе відмовити у прийнятті скарги з формальних підстав.

Юрій Соломатін (КПУ) запропонував прийняти за ос-

нову з трьох лише урядовий законопроект. А от Анатолій Семинога (БЮТ) висловився за проект, розроблений Віктором Мусякою. Стосовно самого змісту нового ГПК, то Юрій Кармазін («Наша Україна») закликав не звужувати права Верховного Суду України, а Валентина Семенюк (СПУ) вважає, що не можна обмежувати право народних депутатів звертатися із позовами до судів загальної юрисдикції, оскільки за сьогоднішніх методів приватизації це — чи не остання можливість захистити права держави і громадян.

Після обговорення Микола Оніщук запропонував взяти за основу урядовий проект ГПК, але за цю пропозицію проголосували 220 народних депутатів, тож проект ГПК відправлено на повторне перше читання. Далі Верховна Рада розглянула проект закону про Національний екологічний фонд, повідомляє наш кореспондент Сергій ЛАВРЕНЮК.

На пошту з цікавості

Виставка французьких марок з колекції Всесвітнього поштового союзу та наших вітчизняних, випущених за роки незалежності, проходить у двадцять восьмому відділенні поштового зв'язку Рівного. Не лише філателістам, а й пересічним громадянам цікаво порівняти рівень естетичних смаків та майстерності авторів поштових шедеврів.

За роки незалежності українська марка (а їх випущено понад півтисячі) стала не лише гарною, вона несе пізнавальне навантаження, розповідаючи про нашу державу. Поряд з художніми поштовими марками виставлено сюжети маркованих і немаркованих конвертів, присвячені заповідним місцям нашої області, повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.

Молодь фестивалитиме чотири дні

Поблизу села Сеньківки, що на кордоні України, Білорусі та Росії, стартував чотириденний Міжнародний молодіжний фестиваль «Дружба-2004». У його

У НОМЕР

го програмі — виступи творчих колективів, конкурси, концерти, спортивні змагання, півний чемпіонат. У молодіжний табір прибуло вже більш як тисяча юнаків та дівчат. Завтра учасники фестивалю очікують на приїзд чотирьох президентів — України, Росії, Білорусі, Казахстану, повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.

Музика і чистота по-шешорськи

У гуцульському селі Шешорах, що на Прикарпатті, у переддень свята Івана Купайла розпочнеться міжнародний фестиваль етнічної музики та ленд-арту «Шешори-2004». Та перш ніж залунає музика, екологи і місцеві жителі очистять береги річки Пістиньки та навколишню місцевість від сміття, бо допомога у розв'язанні екологічних проблем Українських Карпат є складовою цього фестивалю.

Красу Шешорів, унікальність карпатської природи відобразатимуть на своїх картинах художники, які працюють у стилі ленд-арт. А в цей час музиканти та фольклорні гурти представлять етнічну

музику — етно-джаз, етно-панк, регі-тощо. Фестиваль, який поєднує музичну, образотворчу та екологічну функції, триватиме три дні. Організатор акції — неурядова екологічна організація «Інформаційний центр «Зелене досьє», повідомляє наш власний кореспондент Дарина НАЗАРЧУК.

Новосілля та гості судочинців

Уманська Феміда справила вхідні. Після об'єднання районного та міського судів в один місцева влада передала служителям закону приміщення колишнього банку. Першими високими гостями новоселів стала делегація юристів з Китаю, очолювана заступником Верховного судді Цзян Синганом. Українські та китайські колеги обговорили, зокрема, статті закону, спрямовані на боротьбу з розповсюдженням наркотиків. Китайська Феміда до цього злочину набагато суворіша за українську — там за виготовлення і збут наркотичних речовин передбачена смертна кара, повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Антанас
Гудайтіс
(1904—1989 рр.)

Музикант
(1930 р.)

Кордони зависли в повітрі

У Керчі відбувся 20-й раунд переговорів делегацій України й Росії з розмежування Азовського моря та Керченської протоки. Протягом двох днів сторони розглядали проекти двосторонніх договорів про українсько-російський морський кордон і режим використання Азовського моря та Керченської протоки, продовжили роботу з узгодження географічних координат цієї лінії. Окрім цього, було обговорено хід підготовки українсько-російських угод про захист морського середовища й екологічну безпеку, судноплавство й риболовство в Азовському морі й Керченській протоці. Під час переговорів, які тривають не перший рік, напрацьовуються договори, обговорюються варіанти проходження лінії державного кордону в Азовському морі й Керченській протоці, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

НП

Нещасливий «Мир»

Четверо будівельників дістали тяжкі травми після обвалу стелі під час реконструкції приміщення колишнього кінотеатру «Мир» у Кіровограді. У тяжкому стані їх доставлено до обласної та четвертої міської лікарень.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Тільки невинправні оптимісти можуть стверджувати, що ми вже переступили поріг загального благоденства і демократії

(Початок на 1-й стор.).

Пригадуються слова колишнього президента США Білла Клінтона, сказані ним наприкінці 1995 року з нагоди Дня прав людини: «Ми живемо в епоху великого поступу до свободи та демократії».

Якраз у той час українське суспільство спрагло чекало появи нового Основного Закону, покладаючи на нього найвищі сподівання як на документ програмного характеру — своєрідну «дорожню карту» на шляху прискореного просування до більш досконалого й демократичного суспільного устрою.

Відтоді минуло вісім років, і тільки невинправні оптимісти можуть стверджувати, що ми вже переступили поріг загального благоденства і демократії. Лишилися, мовляв, спокійно зайнятися справедливим розподілом суспільних благ.

А насправді ми все ще перебуваємо в процесі будівництва власного українського дому XXI століття — консолідованої політичної нації і міцного громадянського суспільства, гарантованого добробуту і гармонійного розвитку. Вчені-правознавці, на мою думку, могли б дати об'єктивну оцінку пройде-ного, з'ясувати, яку частину шляху подолано, визначити правові межі, які гарантують збереження державного суверенітету, унеможли-вляють повернення в минуле і забезпе-чують неухильне просування вперед.

На цьому шляху ми неминуче підходимо до усвідомлення глибо-ної сутності Конституції — не лише як правового акта, що має вищу юридичну силу в державі, але пе-редусім основи, на якій відбуваєть-ся процес державотворення, пов'я-заний з формуванням відповідних інститутів державної влади і ста-новленням громадянського суспільства.

Конституція України 1996 року втілює найкращі на той час досяг-нення вітчизняної і світової науко-вої конституційної думки і практи-ки конституційного будівництва, відобразила вікову волю і інтере-си українського народу, його наці-ональну ідею й ментальність. Дедалі помітнішими стають її цін-ність і значення, хоча не виключе-но і певні корективи. Цьому є важ-ливе пояснення: чинна Конститу-ція України повністю набула юри-дичної сили лише в 2001 році, ос-кільки до цього часу діяв ряд тим-часових, перехідних положень. З припиненням їх дії роль і значення Конституції в житті держави, суспільства і кожної людини неодмін-но мусять змінитися.

Об'єктивно постало питання проведення конституційної реформи, в основі якої — зміна повнова-жень Президента і парламенту Ук-раїни в частині формування уряду. Маємо, зрештою, визначитися, якою буде форма нашої держави: президентсько-парламентською, парламентсько-президентською чи парламентською. Невизначеною залишається й відповідальність Кабінету Міністрів України та інших центральних органів виконавчої влади. Не створено й довшеної та досконалої у своїй діяльності су-дової системи. Інтенсивні заходи потрібні й для становлення систе-ми місцевого самоврядування.

Відтак чинна Конституція, ніби обруч, свого часу скріпила держа-ву і суспільство, а сьогодні вже кризь цей обруч проростають паго-ни нових політико-правових реалій. Залишаючись послідовними прихильниками соціальної та полі-тичної стабільності, мусимо попе-редити і не допустити знову зас-тою, а тим більше — деградації в

розвитку держави. Реальне життя гостро потребує політичних інно-вацій, демократизації політичної системи загалом, гармонізації вза-ємодії гілок влади, зміцнення ре-ального народовладдя, ефективного багатопартійної системи, якісного прориву України на міжнародній арені.

Українська Конституція юриди-чно закріпила демократичний устрій нашої держави. Головними ознака-ми демократичної форми правління є, насамперед, визнання народу джерелом влади, її сувереном — тобто суб'єктом визначення харак-теру і змісту владних функцій, сто-совно якого інституції влади віді-грають безумовно обслуговуючу роль.

Ознакою демократії є також визнання права всіх громадян на участь у формуванні органів державної влади, контроль за їх діяль-ністю, вплив на прийняття спільних для всіх рішень на засадах загаль-ного, рівного виборчого права і здійснення цього права у проце-дурах виборів, референдумів тощо. Реальним проявом демократії вва-жається і переважне право біль-шості під час прийняття рішень, чіт-ке регламентування політичних процедур та процесів.

Справжня демократія є альтер-нативою як тоталітарно-авторитар-ному централізму, так і анархіс-тському децентралізму. Це такий стиль соціальних взаємин, коли їх учасники здатні свідомо й відпо-відально брати на себе функції «цен-тру», долати відчужене ставлення до загального інтересу; коли сило-ві методи правління, основані на майновій нерівності, витісняють-ся авторитетом людяності, освіченос-ті, компетентності.

Узагалі, демократія — це не тіль-ки справедливі, правові закони і ро-зумно сконструйовані інституції та установи, а ще й демократично на-лаштоване громадянство. Демокра-тичні закони та установи не діяти-муть, якщо громадянам бракує де-мократичної свідомості і демокра-тичного менталітету.

Демократія, крім масової учас-ті у виборах і референдумах, оз-начає ще й згоду народу жити в умовах правління чинної влади, дотримуватися усталених правил поведінки.

Глибинною сутністю представ-ницької демократії є функціонуван-ня парламенту — інституту, завдяки якому відбувається активна вза-ємодія держави і суспільства. За чинною Конституцією, саме парла-мент — Верховна Рада України — пріоритетний орган державної вла-ди. Недооцінка його значення є не що інше, як прикре або усвідомле-не нерозуміння змісту поняття де-мократії.

Адже демократично держава є тоді, коли активно співпрацює з суспільством, коли суспільство впливає на неї, визначає пріорите-ти, принципи та напрями її діяль-ності.

Тому, наполяга-ючи на демократи-зації політичної системи, на прове-денні демократич-них реформ, ми тим самим визначаємо і роль, яку має віді-гравати парламент у тій новій системі організації держав-ної влади, яку ми прагнемо мати.

Укорінення тра-дицій парламента-ризму чи, можна сказати, ідеології парламентаризму, здатне стати запо-рукою того, що Україна залишати-меться демократичною державою не лише в найближчому майбутньо-му, про яке ми мріємо, часом забу-ваючи сьогодення, а й у більш да-лекій перспективі.

На сьогоднішній день проблема розвитку парламентаризму в Украї-ні нерозривно пов'язана не лише з її суто політичними перспективами, а й з питаннями інтеграції до сучас-ної світової демократичної спільно-ти. І на конституційному рівні, і в масовій суспільній свідомості цей вибір уже зроблено.

Україна — не «сіра й невизначе-на зона» на межі протистояння «За-хід — Схід», і не «уламок самостій-ництва на окраїні імперії». Тим, хто цього ще й досі не усвідомив, слід уважно прочитати першу статтю Конституції України.

А тому як повноцінна і самостій-на країна, яка визначає себе як де-мократичну державу, вона має на практиці забезпечувати принципи чіткого розподілу державної влади та ефективну взаємодію її гілок задля служіння народу. А все це, врешті-решт, втілено в ідеях парла-ментаризму.

Питання не в наявності демок-ратично обраного парламенту, а в тому, наскільки ефективно йому вдається виконувати свої пред-ставницькі, законодавчі, контрольні, установчі, внутрішньополітичні та зовнішньополітичні функції. Саме рівень парламентаризму, зреш-тою, і є одним з головних показни-ків демократичності державної вла-ди, а сам парламентаризм — осно-вою демократії.

Інакше кажучи, саме існування парламенту як представницького

органу виступає водночас ознакою та запорукою демократичної державної влади і демократичної політичної системи.

З огляду на це, значення парла-менту є винятковим. Адже навіть за умови, коли в державі діятиме най-досконаліша система правосуддя і найефективніша виконавчо-розн-

рядча система, але не буде забезе-печено зв'язок державної влади з установчою владою народу, то така держава ніколи не зможе претен-дувати на статус демократичної.

Політико-правовий та історич-ний досвід ХХ століття переконливо доводить, що саме парламенти завжди виступали головними осе-редками протистояння усім тен-денціям повороту державної влади в бік авторитаризму. Значення пар-ламенту в сучасній демократичній країні обумовлюється не лише ти-ми функціями, які він виконує в системі державної влади і до яких ми відносимо його законодавчу, представницьку, установчу функції, а також його повноваженнями в бюджетному процесі, здійсненні парламентського контролю тощо.

За часів радикального трансформування суспільного ус-трою та економічних відносин і пе-рерозподілу властості внаслідок різних, часто полярних поглядів та позицій у суспільстві багато питань вирішують не на засадах права, а під тиском корисливих інтересів та амбіцій, на догоду певним кланово-олігархічним групам.

За таких умов підвищення соці-ального значення і авторитету Кон-ституції як акта, що стоїть на вер-шині правової системи, регламен-тує найбільш важливі питання жит-тя країни та має найвищу юриди-чну силу, стає безальтернативною, об'єктивною тенденцією розвитку, обов'язковою умовою становлення правової держави.

Прийняття Конституції України стало історичною віхою, що поєд-нує у собі три іпостасі — історичну, політичну та юридичну.

Фактично Основний Закон є тим документом, що визначає загальну стратегію і концепцію української демократичної трансформації. Його значення полягає в тому, що він за-дає національний політичний фор-мат, визначає український економі-чний контур і сформував модель та вектори участі держави у міжнарод-ному середовищі.

На сьогодні можна виділити три еволюційні етапи політичної еволюції української Конституції: державотворчий, стабілізаційно-ін-ституційний та посттрансформацій-ний.

Нині Україна підбиває підсумки попереднього періоду демократич-ної трансформації і розпочинає но-

вий етап реформування політичної системи.

Триває форматування націо-нального політичного простору від-повідно до завдань створення ефективної моделі української де-мократії і реалій сучасної фази по-літико-адміністративних реформ. Зрозуміло, декому більше до впо-

доби звести цей процес винятково до перелицювання чи перетягуван-ня повноважень.

Активно формується новий зако-нодавчий контур, що має забезпечи-ти прозоре правове демократичне функціонування усіх сфер діяльності українського суспільства.

Сьогодні Конституція України викликає у більшості пересічних громадян неоднозначні почуття. Соціологічні опитування та й пов-сякденна реальність свідчать, що більшість людей вважають незадо-вільним стан реалізації їх конститу-ційних прав на достатній життєвий рівень, на житло, освіту, охорону здоров'я, соціальний захист. Зак-ладені в ній положення та норми, на думку пересічних громадян, захи-щають інтереси тільки олігархів, нової політичної еліти та різних кланово-мафіозних груп.

Коли держава не піклується про свій народ, не думає про його май-бутнє, будь-які «директивні» захо-ди, спрямовані на припинення мо-ральної деградації українського суспільства, а тим більше силове насадження патріотичних почуттів, приречені на провал.

Конституція є не лише політико-правовим актом надзвичайної ваги, а й основою дальшого розвитку пра-вової системи. З прийняттям Осно-вного Закону чітко визначилися два напрями його вдосконалення.

Перший — це розробка законів, необхідність прийняття яких безпо-середньо випливає із змісту Ос-новного Закону. Йдеться про прин-ципово нові для правової системи України законодавчі акти, спрямо-вані на врегулювання прав людини та громадянина, забезпечення ос-нов функціонування держави та суспільства, діяльності політичних партій тощо.

Другий — це своєчасне внесе-ння змін до чинних законів з метою їхнього узгодження з конституцій-ними положеннями та нормами.

Як основа правової системи, Конституція України може ефекти-вно виконувати покладені на неї функції лише за умов реальної можливості практичного втілення у життя конституційних норм та по-ложень. Проте ще й досі процес їх-нього законодавчого забезпечення не завершено. Так, після прийняття Конституції перед Верховною Ра-дою України постало завдання оп-рацювати майже 80 законодавчих актів, спрямованих на розвиток її праворегуючих функцій. Сього-дні більшість із таких законодавчих актів вже діють, проте, за оцінками експертів, залишилося прийняти ще мало не 30 законів. Якби ми в-часно прийняли всі ці закони, зок-рема про Кабінет Міністрів України, у нас не стояло б так гостро пита-ння політичної реформи.

У парламентських комітетах на різних стадіях доопрацювання пе-ребувають 24 відповідні законо-проекти. З них готуються до першо-го читання — 7, розглянуто у пер-шому читанні — 11, а у другому — 1. Варто також нагадати, що Вер-ховною Радою було прийнято 6 вкрай важливих законів («Про між-народні договори України», «Про всеукраїнський референдум», «Про Кабінет Міністрів» тощо), але їх було повернуто з пропозиціями Президента України. З-поміж на-званих законів 5 доопрацьовуються в парламентських комітетах, а За-кон «Про управління об'єктами державної власності», прийнятий у вересні 2003 року, після застосу-вання до нього президентського вето був скасований парламентом у лютому цього року.

Надзвичайної ваги набуває нині проблема реалізації Конституції,

всіх її принципів і положень, виз-начення процедур попередження і подолання юридичних колізій, де-централізації правового регулю-вання у зв'язку з розвитком про-цесів самоврядування. Якщо кон-ституційні приписи не виконують-ся, то Основний Закон втрачає ав-торитет. А втрата Конституцією авторитету в суспільстві є ознакою того, що вона не має реального значення.

Потребують глибокого осмис-лення тенденції подальшого вдос-коналення системи, галузей і ос-новних інститутів українського за-конодавства. Законодавство пок-ликане регулювати більшість сфер людської діяльності. Воно розширює межі свого регулюючо-го впливу на суспільні відносини в міру ускладнення соціального бут-тя. Водночас неможливо (і не пот-рібно) врегулювати абсолютно всі суспільні відносини. У тран-сформаційні періоди вирішальну роль відіграють кілька десятків людей, які реально тримають вла-ду у своїх руках і діють відпові-дально, по совісті.

Актуалізується необхідність про-ведення спеціальних досліджень, спрямованих на з'ясування харак-теру впливу економічної, соціаль-ної та політичної обстановки в Ук-раїні на правову поведінку людей, визначення факторів підвищення рівня їх правосвідомості та право-вої культури. І, врешті-решт, мають бути розширені та поглиблені нау-кові підвалини всієї правотворчої діяльності.

Нагальною вимогою часу стає науково обґрунтована оцінка ефек-тивності законодавства. Набуває де-далі більшої актуальності аналіз за-конів не тільки з точки зору відпові-дності загальним принципам права чи нормам законотворення, а й з точки зору їх спроможності сприяти досяг-ненню поставленої мети. Одним із головних методів підвищення ефек-тивності чинного законодавства без-заперечно вважається його кодифі-кація.

Визначальною передумовою на-буття національним законодав-ством нової якості є його адаптація до законодавства Європейського союзу.

Потрібно здійснити комплекс заходів, спрямованих на правовий захист Конституції. Деякі кроки в цьому напрямі вже зроблено. Са-мою Конституцією передбачено особливий характер її прийняття та внесення до неї змін, створено Конституційний Суд України, який вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів Конституції України і дає офіційне її тлумачення.

Однак під час офіційного тлумач-чення нерідко втрачаються його межі, що призводить до народжен-ня нової норми. А це є прямим по-рушенням повноважень Верховної Ради України як єдиного законо-давчого органу держави.

Спільним завданням і вчених, і політиків, має стати посилення ува-га і повага до Конституції, з тим, щоб вона реально працювала на благо народу, держави, конкретної людини, стала універсальною від-повіддю українського суспільства на виклики часу.

Саме голос учених, науковців у прийнятті долених рішень буде завжди помітним, відповідатиме реаліям і потребам повсякденного життя. Думаю, нам необхідно від-мовитися від того, щоб оформляти, благословляти і підтримувати рі-шення, спущені зверху, якщо ці рі-шення суперечать реальним про-цесам, правовим нормам і стан-дартам, за якими живе весь світ.

Це совість нашої держави

У чому полягає історичне значення Конституції України, ухвалені Верховною Радою у 1996 році? Чому саме тепер назріла потреба внесення змін до Основного Закону держави? Чи вичерпала свій потенціал чинна Конституція? З цими запитаннями наш кореспондент звернувся і до парламентських старожилів — безсередніх учасників конституційної ночі-96, і до молодих народних депутатів України.

Олександр МОРОЗ, лідер фракції соціалістів, у 1996-му — Голова Верховної Ради України:

— Прийнятий у 1996 ро-ці Основний Закон — де-мократичний, який, по су-ті, цілком відповідає інте-ресам держави, передбачає розподіл функцій влади, протипаг і стримувань. Внесення сьогодні змін до Конституції не означає критичну оцінку цього до-кумента. Біда України не в недосконалоості Конститу-ції, а в тому, що через Конституцію переступає владний режим, у тому числі й гарант. Заблоко-вано всі механізми протипаг і стримувань. І доти, доки не внесемо зміни, які нікому не дозволяли б топтатися на Конституції, вона не діятиме як належить. Тому внесення змін — це вимушений крок. І це не нехтування змістом Основного За-кону, а вдосконалення його, створення механізм-у захисту.

Водночас заперечую всі закиди щодо поспіш-ності з ухваленням Конституції. Над нею працю-вали шість років, її приймали під жорстким тис-ком з боку Президента та уряду. Ми просто скон-центрували час пленарного засідання і за 23 годи-

ни прийняли те, що можна було розглядати тиж-день-півтора.

Іван ЗАСЦЬ, член фракції «Наша Україна», у 1996-му — член Конституційної комісії ВР:

— Історичне значення цієї Конституції полягає в тому, що її прийняття озна-менувало завершення кому-ністичного періоду в долі українського народу. Кон-ституція — це головний ус-тановчий документ украї-нської держави, фундамент правової системи. На мій погляд, ми запізнилися з прийняттям Конституції, її потрібно було ухвалювати ще у 1991 чи 1992 році.

У жодній державі світу конституція не внорма-вує всі суспільні відносини — для цього існують за-кони. Наша Конституція діяла б значно краще, як-би було прийнято закони в розвиток конституцій-них положень. Треба створити правові механізми реалізації Конституції на рівні законів. Скажімо, в законі про Кабінет Міністрів можна унормувати багато питань стосовно формування уряду парла-ментом. Тому не бачу причин для серйозного втру-чання в Конституцію. Проблема не в якості Кон-ституції, а в якості українського політикуму. По-тенціал чинної Конституції не вичерпано. Але в українському політикумі діє революційна доціль-ність, а не політична культура.

Олександр МАСЕНКО, член фракції комуністів, у 1996-му — член Конституційної комісії ВР:

— Прийняття Конституції справді було подією. Молода держава повинна була жити за законами. Закони, які не регламентувалися Конституцією, не мали належної ваги. Однак Конституцію прийняли поспіхом, і силовими методами проштовхнули по-

ложення, над якими ще й досі чухаємо потилицю. Президенту було надано не-обмежені права — це, пев-но, основний недолік Кон-ституції. І якщо інші держа-ви на пострадянському просторі якось видряпали-ся, то Україна опинилася в найгіршому стані. Не пот-рібно було так квалитися з прийняттям Конституції, але тоді, з одного боку, ма-ли ультиматум від Прези-дента, що буде оголошено референдум про розпуск Верховної Ради, а з боку парламенту — побоюван-ня, що глава держави внесе до Конституції ще якісь положення, які посилять його вплив у держа-ві. Тепер усі розуміють, що слід змінювати Консти-туцію, щоб досягти балансу між гілками влади.

У 1996-му я не голосував за Конституцію і досі вважаю, що вчинив правильно. Бо якщо основні положення Конституції не прийняли поквапом, мали б і кращий Основний Закон, і краще життя народу.

Тарас ЧОРНОВІЛ, депутатська група «Центр»:

— Конституція 1996 року стала завершальним пун-ктом, який юридично під-твердив існування украї-нської держави. Однак спосіб прийняття Конституції — за однієї ніч — призвів до того, що в ній нечітко виписано або нелогічно сформульо-вано низку положень, які ни-ні потребують змін. Але те, що відбувається тепер зі змінами до Конституції —

чистої води кон'юнктура. Основне завдання — пе-рерозподіл влади у верхах. Але хіба все державне життя обмежується трьома гілками влади — Прези-дент, Верховна Рада і Кабінет Міністрів? А органи місцевого самоврядування? У Конституції 1996 року найслабше виписано питання місцевого самов-рядування, оскільки їх приймали вже під ранок, фактично з голосу, без розгляду пропозицій і без урахування Європейської хартії місцевого самовря-дування. Тому ці норми потрібно змінювати на-самперед, а вже потім вносити певні зміни щодо повноважень органів вищої влади. А зараз усе ро-битись навпаки.

Дмитро СВЯТАШ, уповноважений представник депутатської групи «Демократичні ініціативи—Наро-довладдя»:

— Сьогодні у світі не іс-нує іншої форми суспільно-го договору, ніж Конститу-ція. Тому прийняття украї-нської Конституції було за-вершальним кроком у фор-муванні української неза-лежної держави. Запропоно-вані нині конституційні змі-ни — це не якісь косметич-ні поправки. Вони мають перетворити конституційну модель української держави з президентсько-парламен-тської на парламентсько-президентську. Ця систе-ма відповідає часу і приведе до більшої відпові-дальності всіх гілок влади перед суспільством. Чин-на Конституція не вичерпала свій ресурс. Консти-туція не може бути хорошою або поганою. Вона або є, або її немає. Сьогодні просто йдеться про прийняття нового договору між державою і суспільством.

Записала **Юліана ШЕВЧУК.**

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Курсом через Дунайварош

Алчевська міськрада і мерія Дунайвароша (Угорщина) підписали угоду про подальше поглиблення, зміцнення та розширення економічного, науково-технічного і культурного співробітництва на найближчі 10 років.

Прикметно, що в складі делегації міськради Алчевська на чолі з міським головою Миколою Кириченком як авторитетні інтегратори перебували представники корпорації «Індустріальний Союз Донбасу» («ІСД»). За словами Миколи Кириченка, першу угоду про співробітництво було підписано ще 40 років тому, але за останні 15 років в обох державах відбулися значні зміни, і добре, що завдяки зусиллям «ІСД» (корпорація прийшла

на місцевий металургійний завод «Dunaferg» як власник та інвестор. — Авт.) вдалося надати процесу ділового співробітництва нового розвитку. Цю думку поділяє і мер Дунайвароша Андраш Калман, який висловив упевненість у тім, що з приходом українців завод матиме довгоочікувану стабільність і перспективи розвитку. Виступаючи перед керівниками заводу «Dunaferg», генеральний директор корпорації

«ІСД» Олег Мкртчян сказав: «Приклад Алчевська і Дунайвароша показує, що Україна може інтегруватися в Європу через налагодження взаємовигідних економічних зв'язків, за якими піде встановлення

тісніших відносин між містами та регіонами, і це, можливо, частина нового шляху України в Європейський союз». **Борис СЕРЬОГІН.**

ВІДЛУННЯ ВІЙНИ

Брухт чи пам'ятник

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Україноформ).

Танк часів Великої Вітчизняної війни «Т-26» знайшли в селі Красноярському Добропільського району. Першими реліквію виявили шукачі металобрухту. Занесену землею машину намагалися витягти з допомогою трактора і відламали башту. Після чого знахідка потрапила в поле зору міліції. Мешканцям села заборонили наближатися до танка, бо всередині могли зберегтися боє-

припаси. У Красноярському очікують на саперів, які могли б обстежити машину і знешкодити снаряди. Сільська рада має намір відреставрувати танк і зробити з нього пам'ятник воїнам-визволителям. Якщо, звичайно, до того часу спритні підприємці не поріжуть реліквію на металобрухт. **Ліна КУЩ.**

Донецька область.

Крим.

Віктор ХОМЕНКО.

Втрачене мистецтво?

У створеній урядом і землями ФРН базі даних в Інтернеті «Втрачене мистецтво», де вміщено перелік німецьких культурних цінностей, котрі загубилися під час другої світової війни, відкрито українську сторінку. Тут повідомляється про сім тисяч об'єктів — твори художників, ікони, старовинні рукописи, рідкісні книги, архівні документи, музейні експонати, що їх було викрадено та вивезено в роки лихоліття із шести музеїв та однієї бібліотеки України. Ознайомитися з переліком можна, відкривши сторінку в Інтернеті: www.lostart.de. Можливо, невдовзі розпочнеться повернення додому втрачених українських художніх цінностей. Як повідомив речник відомства преси та інформації уряду ФРН, відкриття української сторінки в Інтернеті — результат десятирічної

праці й партнерства німецько-української урядової комісії, котра наразті дійшла згоди у визначенні кількості втрачених під час війни художніх цінностей. Великим кроком до довіри та розвитку співпраці стало повернення Україною німецького рукописного нотного архіву XVI століття Берлінській академії співу. Інтернет-база даних «Втрачене мистецтво», що повідомляє про знахідки та втрати, називає 70 тисяч художніх цінностей, котрі зникли з музеїв Німеччини під час війни. Про їх пошук заявили 300 громадських інституцій — бібліотек, музеїв, архівів, 200 приватних осіб. Уряд ФРН сподівається, що бодай якась частка їх повернеться додому.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Сонце, пісок і трохи мистецтва

Стояв собі Замок. Міцний та гарний, він, з деяким острахом, ловив захоплені погляди могутніх титанів. Лиш один необережний крок, і... Тепер, у місячному сяйві, самотній, напівзруйнований, він чекає кінця. А може, початку? Адже

завтра пішаний замок перетвориться на піратський корабель або чарівну русалку, створену уявою та руками людини. Сонце, пісок і трішки мистецтва — все, що знадобиться для проведення Міжнародного фестивалю піщаної скульптури

(тема — «Діалог у просторі») у Києві. Фестиваль відкривється сьогодні опівдні на Оболоні (метро «Мінська», вулиця Прирічна, за Покровською церквою).

Сюди, на пляж «Наталка», завезли 250 тонн піску з домішками глини. З цим матеріалом працюватимуть 30 молодих скульпторів, дизайнерів, архітекторів з України, Китаю, Кореї, Афганістану, створюючи скульптури людського зросту й вище, мінімальною вагою 10 тонн.

Що буде далі з шедеврами? Хоч пісок і дуже нетривкий матеріал, проте сучасна технологія забезпечує скульптурі місячне проживання за гарних погодних умов. Завдяки суміші води та клею ПВА, утворюється тоненька плівочка, що не дає випаровуватися волозі з піску, зберігаючи його міцність.

Глядачі самі переконуються в цьому. Вони зможуть поосідити й навіть сфотографуватися у величезному піщаному лімузині.

Ірина ЦУШКО.

На знімку: «Кроки» — скульптура — переможець торішнього фестивалю.

ТЕОРІЇ, ГІПОТЕЗИ, ВЕРСІЇ

Мода минулих тисячоліть

Людина стала піклуватися про свій зовнішній вигляд одразу після того, як «злізла з пальми». Холод змусив найдавніших людей одягнутися в шкури тварин. Пізніше одяг почали застосовувати не тільки для теплоізоляції, а й для захисту від дощу і сонця, вітру, піску, колючок тощо. Довгий час його виготовляли зі шкіри і шкур, потім комусь спало на думку переплести волокна... З'явилася тканина.

Шумерські пам'ятки зберегли для нас тип найдавнішого тканого чоловічого одягу, що мав назву каунакес, який безпосередньо прийшов на зміну шкурі тварин. Древні каунакес імітували хутро, нагадуючи його довгим «волоссям». Любов до хутра збереглась і в одязі ассирійців. Їхні плащі, прикрашені шарфами і накидками, спочатку також були оздоблені хутром, яке згодом почали замінювати бахромою, що нагадує його. Покривала з хутра на стегнах зберігалися в багатьох релігійних обрядах, аж до середньовіччя, а бахрома використовується досі. Одяг ассирійців багато в чому був ще примітивний. На древніх зображеннях найчастіше добре видно тільки верхній плащ, що ледь прилягає, з короткими рукавами до ліктя. Він сгягав зазвичай до половини литок (у жінок довшій), часто його підперізували плетеним поясом.

Тодішніми законодавцями моди були єгиптяни. Єгипетський льон був широко відомий і експортувався до Сирії та Месопотамії. Про зовнішній вигляд і властивості давньоєгипетського льону дають змогу судити зразки тканини, що збереглися до наших днів. 240 м найтоншої пряжі, яку майже не можна було розрізнити оком, важили лише один грам. Ткач відчував таку нитку тільки пальцями. За тонкістю єгипетський льон не поступався натуральному шовку: крізь п'ять шарів льняної тканини, одягненої на людину, було чітко видно її тіло.

Основним одягом чоловіків була пов'язка на стегнах різної довжини. Називалася вона схенті. На талії

схенті підтримувалася тонким ремінцем чи стрічкою зі спущеними кінцями, розкішно декорованою, зав'язаною попереду в центрі талії. Одяг жінок складався зі шматка матерії, що обгортав фігуру від шию до грудей і підтримувався однією або двома бретелями. Цей одяг називався калазиріс і за формою був однаковий і для царії, і для рабіні. Станове розходження в одязі виражалося лише в якості тканини. Композиція одягу будувалася на поєднанні смаглявої шкіри, що просвічувала крізь найтоншу тканину, з круглим накладним комірем — наплічником, який багато прикрашали скляним намистом і коштовним камінням.

Геть інший підхід до одягу був у Стародавній Греції. Греки використовували м'які еластичні тканини з вовни, льону і бавовни, переважно одноколірні. Дуже популярний був білий, а чорний не використовувався. Траурні кольори — сірий і коричневий. Чоловічий одяг складався з двох частин: хітона і гіматія.

Своєю назву хітон одержав від семітського слова «кетон», що означає «бавовна» (сучасною англійською — cotton). Він нагадував сорочку, але стародавнім грекам служив таким же верхнім одягом, як нам костюм. На плечах хітон застібався фібулами (застібками), нерідко одне плече (праве) залишали відкритим. Іноді з рукавами, але частіше без них, хітон по боках міг бути незшитий або зшивався до талії чи стегон. Жіночі хітони були до шию, чоловічі — до колін.

Вік, суспільне становище, стать визначали форми, лінії, розміри та якість хітона. Юнаки і танцівниці були в коротких хітонах з вовни: очевидно, такі хітони вважалися «найлегковажнішими». Землероби і раби носили екзотичні, подібні до доричного хітона. Для «поважної» публіки придатними вважалися іонічні хітони з льону з безліччю складок для краси. Складки вихідного хітона були предметом особливої турботи греків: їх ретельно укладали і розтягували, підвішуючи свинцеві кульки.

Найпоширенішим верхнім одягом був гіматій — прямокутний шматок вовняної тканини розміром 1,7 х 4 м, що драпірувався навколо фігури різними способами. Носили його поверх хітона і застібали на лівому плечі фібулою, праве залишалось неприкритим. Коміра, рукавів, бортів, підкладки і гудзиків у гіматія не було. Елегантність вбрання залежала від уміння його носити, чому греки надавали великого значення.

Туніка і тога — основа давньоримського чоловічого костюма, хоча й відрізнялися за своїм художнім і конструктивним рішенням від грецького хітона і гіматія, однак мали багато спільних рис. Сорочкоподібна туніка служила стародавнім римлянам повсякденним домашнім одягом. Зшита з двох полотнищ, вона закривала обидва плеча, одягалася через голову і спочатку мала лише бічні пройми для рук. Потім з'явилися короткі по лікоть рукава, утворені складками тканини; їх довго вважали ознакою франтівства і зніженості. Коміра в туніці не було. Цей нехитрий, на наш сьогоднішній погляд, виріб стародавні римляни наділяли ієрархічними символами. Сенатор одягав туніку із широкою пурпурною смужкою, вершники і трибуни з плебей могли дозволити собі лише вузькі смужки, солдатській туніці належало бути коротшою за цивільну.

Римляни часто називали себе gens togata — «людьми в тозі». Тога — одяг етруського походження, в буквальному перекладі означає «покриття». Це був шматок матеріалу, зазвичай з білої вовни, який носили як плащ. Ні раби, ні чужоземці, ні засланці не мали права носити тогу.

Тога була одягом дорогим і урочистим. Її надягали, коли вирушали до цирку і театру, до суду чи на зустріч тріумфатора. Під тогу надягали туніку і шось на зразок фартуха, який певною мірою замінював штани, що відкидалися, як в арварський одяг. Спочатку тога була невелика. Але із зростанням соціальних претензій стародавніх римлян збільшувалися і розміри тоги: зрештою, довжина її досягла п'яти з половиною, а ширина — трьох з половиною метрів. Тога зобов'язувала до неквапливих рухів і величній постави, інакше це складне спорудження могло просто розвалитися.

Знатні римські матрони на туніку надягали столу, як правило, з рукавами. Куртизанкам заборонялось надягати столу, бо це був одяг «чесних» жінок; куртизанки носили чоловічу тогу. Поверх столу носили палу — широкий і довгий плащ, певним чином прототип сучасного дамського пальто.

Антон ДМИТРЕНКО.

ВИСТАВКИ

«Агро» змінює «прописку»

Фото Олександра КИМЕНКА.

— Зміцнення і розвиток агропромислової галузі є питанням національної безпеки України, — зазначив Голова Верховної Ради України, голова Народної аграрної партії України Володимир Литвин під час відкриття на території Національного комплексу «Експоцентр України» XVI міжнародної агропромислової виставки-ярмарку «Агро-2004». — Ми повинні зробити все для відродження українського села, забезпечення нормальних умов праці та життя наших селян.

В. Литвин, оглянувши масштабну експози-

цію, на власні очі переконався у потужному аграрному потенціалі країни. Зокрема, ознайомився (**на знімку**) з особливостями роботи в ринкових умовах столичного ВАТ «Реалізаційна база», яке пропонує продовольчі товари, обладнання, а також надає складські послуги. Побаченим Голова Верховної Ради залишився задоволений. До речі, це вже друга «Агро-2004» з початку року. Три тижні тому аналогічна виставка закінчила свою роботу в Чубинському, що на Київщині. І ось жителі та гості столиці мають можливість поярмаркувати знову.

У НОМЕР

Україно–польський форум

Учора Президент Польщі Александър Квасневський зустрівся із Президентом України Леонідом Кучмою.

Після зустрічі віч-на-віч глави держав виступили на економічному форумі Україна—Польща, який відбувся в Ялті, і на третій зустрічі голів обласних державних адміністрацій, обласних рад України та маршалів воеводств Польщі. За підсумками форуму було підписано стратегію міждержавного і прикордонного співробітництва. Його учасники, зокрема, відзначили необхідність стимулювання розвитку прикордонних регіонів, розширення мережі прикордонних пунктів пропуску, активнішої взаємодії в реалізації спільних економічних проектів, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

Випадок Берлусконі

У Парламентській асамблеї Ради Європи стався досить незвичайний випадок: об'єктом жорсткої критики стала країна розвинутої, як то кажуть, демократії. Дискусія під назвою «Монополізація електронних медіа та можливе зовоження владою в Італії» завершилася ухваленням нищівної резолюції стосовно її прем'єр-міністра Сільвіо Берлусконі.

Крім того, що Берлусконі очолює уряд, він ще й контролює одну з найбільших у світі приватних телетрансляційних груп Медіасет. Її головним конкурентом в Італії є громадське телебачення РАІ. ПАРЕ вважає, що італійський прем'єр, використовуючи свою посаду, намагається підім'яти під себе РАІ або максимально його ослабити. «Домінуюча позиція пана Берлусконі на ринку комерційного телебачення породжує підозри, що його офіційні дії спрямовані на подальше задоволення інтересів його медіа-імперії та дестабілізацію її головного конкурента, — йдеться у доповіді, підготовленій ірландцем Паскалем Муні. — Політична філософія пана Берлусконі та його союзників однозначно передбачає, що виборча перемога й міцна парламентська більшість дають йому царську свободу в управлінні державними інституціями».

Такий само тон має і ухвалена резолюція. «Італія є серед засновників Ради Європи й рішуче підтримує ідеї, на яких та ґрунтується, — зазначено в документі. — Тому асамблея стурбована концентрацією політичної, комерційної та медійної влади в руках однієї персони, прем'єр-міністра Сільвіо Берлусконі. Парламентська асамблея не може сприйняти заспокійливі твердження, що ця аномалія містить лише потенційну проблему. Демократія оцінюється не лише виходячи з її щоденного стану, а й із принципів, які країна заохочує серед своїх власних громадян та на міжнародній арені... Асамблея надзвичайно стурбована тим, що негативний міжнародний імідж Італії, спричинений конфліктом інтересів пана Берлусконі, може зашкодити зусиллям Ради Європи в пропаганді незалежних і незаангажованих медіа в нових демократіях».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург.

Похвала і критика

Президент США Джордж Буш візьме участь у роботі Комісії України—НАТО в рамках саміту глав держав і урядів країн — членів НАТО в Стамбулі, що розпочнеться 28 червня. Про це повідомила журналістам у Білому домі радник президента США з національної безпеки Кондоліза Райс. Засідання Комісії Україна—НАТО в рамках саміту відбудеться у вівторок, 29 червня.

За словами Генсека НАТО Яапа де Хоопа Схеффера, основними темами саміту будуть операції в Афганістані, Боснії та Герцеговині, Косово, а також операція з антитерористичного патрулювання Середземного моря. Другий важливий блок питань — це партнери НАТО, партнерство з Європейським союзом, а також з Росією та Україною. Україну на саміті представлятиме Президент Леонід Кучма. Як відзначають експерти, київським чиновникам доведеться вислухати не тільки подяку за участь у миротворчих операціях, а й критичні зауваження щодо внутрішньополітичної ситуації. «Україна має приділяти увагу не лише реформі збройних сил, а й підкувати-ся про демократичні цінності», — заявив Генсек НАТО за кілька днів до саміту.

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про надання згоди на звільнення Президентом України з посади Голови та членів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Відповідно до статті 6 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» Верховна Рада України постановляє: Надати згоду на звільнення Президентом України з посади Голови та членів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку: МОЗГОВОГО Олега Миколайовича — з посади Голови Комісії, ВОЛКОВА Миколи Федоровича — члена Комісії, ІВЧЕНКА Віктора Анатолійовича — члена Комісії. Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 24 червня 2004 року. № 1851-IV.

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про надання згоди на призначення Президентом України на посаду Голови Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку Балюка А. І.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» Верховна Рада України постановляє: Надати згоду на призначення Президентом України на посаду Голови Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку БАЛЮКА Анатолія Івановича. Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 24 червня 2004 року. № 1852-IV.

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про надання згоди на призначення Президентом України на посаду члена Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку Бірюка С. О.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» Верховна Рада України постановляє: Надати згоду на призначення Президентом України на посаду члена Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку БІРЮКА Сергія Олексійовича. Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 24 червня 2004 року. № 1853-IV.

Військові пенсії буде переглянуто

Вечірнє засідання 24 червня

Парламент подолав вето Президента України на закон про розмежування земель державної власності, зобов'язав встановлювати у таксі касові апарати, надав МНС право створювати свої органи пенсійного забезпечення, уточнив умови оподаткування сільгоспвиробників.

Зміни, прийняті до деяких законів України, нададуть пожежникам право на довічну пенсію за вислугу років за наявності трудового стажу.

Парламент прийняв у новій редакції з пропозиціями

Президента Закон «Про передачу колекції образотворчого мистецтва АТ «Градобанк» у державну власність». Колекцію «Градобанку», в якій близько 700 витворів мистецтва — робіт Пікассо, Далі, Ренуара, Мане, Модільяні, Матісса, Тараса Шевченка та ін., визнано національною спадщиною України.

Згідно зі схваленими змінами до Закону «Про оподаткування прибутку підприємств», суми коштів, перераховані за оплату навчання громадян у вищих та професійно-технічних навчальних закладах,

включатимуться до складу валових витрат підприємства.

У першому читанні прийнято закон про внесення змін до деяких законодавчих актів, за яким військові пенсії перераховуватимуться залежно від розмірів грошового забезпечення. Законопроект передбачає, що перерахунок раніше призначених пенсій військовослужбовцям, звільненим у різні роки, проводитиметься у зв'язку зі зміною розмірів хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців.

Юліана ШЕВЧУК.

Форум народів підтримує і просить

Учора в Києві відбувся Форум народів України. Як сказано в запрошенні, котре надійшло до редакції напередодні відкриття високотого зібрання, його мета: «1. Надання підтримки Президенту України у відтворенні єдиної української нації відповідно до Конституції України. 2. Підтримка Форумом народів України Президента України Л. Кучми

у проведенні чесних та прозорих виборів. 3. Звернення форуму до Президента України Л. Кучми з проханням дати згоду на висунення в кандидати у Президенти України». У роботі форуму взяли участь представники національних меншин і народів України, державних і громадських організацій та політичних партій.

Іракські тюремники підробляли катами

Уповноважений з прав людини Ніна Карпачова на позавчорашній прес-конференції заявила, що члени екіпажу «Навстар-1» — капітан Микола Мазуренко та його помічник Іван Соценко — готові публічно свідчити про катування, яким їх піддавали в іракській в'язниці «Абу-Грейб».

На останній зустрічі омбудсмана з моряками вже на території «рідної» «буцегарні» — в медичній частині Лук'янівського СІЗО — вона сама переконалася, що стан їхнього здоров'я «дуже і дуже тяжкий». У 67-річного Мазуренка прогресує цукровий діабет, він погано бачить і чує. Звинувачені іракським судом у намаганні контрабандного вивезення дизельного палива моряки розповіли Ніні Карпачовій, що «гуманна» адміністрація в'язниці майже щодня атакувала їх задушливим газом, позбавляла сну, всіляко принижувала людську гідність. Наприклад, на допити українців возили закованими в кайдани, з мішком на голові і по дорозі, обстрілю-

ваний протиборчими сторонами.

Ніна Карпачова особливо стурбована нинішнім «підвішеним» статусом членів екіпажу «Навстар-1» — тепер в Україні. Чекаючи на суд, вони не можуть скористатися навіть правами ув'язнених. До них не пускають адвоката, і тільки Уповноваженому з прав людини дозволено бачитися з бранцями «Абу-Грейб» та «діда Лук'яна».

Нагадаю, що під час судового процесу в Іраку українські моряки не визнали себе винними в контрабанді дизельного палива: вони виконували доручення судновласника — компанії «Навстар» з Об'єднаних Арабських Еміратів. Ніна Карпачова також вважає, що вину наших спів-

вітчизників доведено не було, а катування — неприпустиме за будь-яких обставин.

Щоправда, МЗС не подobaється така активна захисна діяльність омбудсмана. Як повідомив його речник Маркіян Лубківський, Карпачова «вносить непотрібне напруження в остаточне вирішення цієї справи», і делікатно «поради» їй від імені свого відомства «захищати права й інтереси громадян виключно в межах України». Дуже оригінальна постановка питання!

Втім, МЗС багато зробив для визволення наших моряків з іракського «полону». Пан Лубківський не виключає: якщо буде доведено факт катування, МЗС захищатиме права моряків на міжнародному рівні. Сподіваємось, Ніна Карпачова не випустить з під контролю «остаточне вирішення цієї справи». Тим паче що МЗС перебуває на території України.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

АКТУАЛЬНО

Така «свобода» тільки шокує

У Сумах у рамках спільної програми Європейської комісії і Ради Європи про свободу слова відбувся дводенний семінар, присвячений європейським стандартам у висвітленні процесу виборів засобами масової інформації. Провели його для місцевих ЗМІ представники Ради Європи Олеса Сокальської та Генрі Дудзінські.

Підбиваючи підсумки перебування в Україні на засіданні обласного прес-клубу

реформ, обидва посланці Європи констатували, що Україна ігнорує взяті на себе перед Радою Європи зобов'язання щодо свободи слова. На їхню думку, за такого нав'язування владою комунальним ЗМІ офіційно схвалених «директив», такого тиску, який вона чинить на опозиційну пресу, українським журналістам залишається хіба що тільки мріяти про справжню свободу і незалежність преси.

«Реальність. — шокує, — зазначив Генрі Дудзінські. — Тим більше, що це відбувається в країні з тисячолітньою культурною спадщиною. На таку, даруйте, «свободу» слова, де за сказану правду журналістів переслідують, залякують і вбивають, цивілізована Європа реагуватиме адекватно.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

СПОРТ

Результати без коментарів

Футбол. Португалія. Євро-2004. Матч 1/4 фіналу. 24 червня. Португалія—Англія. 8:7 (основний час — 1:1, додатковий — 2:2, пенальті — 6:5).

Лісабон. «Луж». 62 564 глядачі.

Арбітр — Урс Майер (Швейцарія).

Голи: Поштига, 83, Руй Кошта, 110 — Оуен, 3, Лампард, 115. Португалія — у півфіналі.

Поправка

У матеріалі «Вітер перемін» («ГУ» за 25.06.04, стор.2) з технічних причин сталася помилка. Фото народного депутата Миколи Катеринчука стоїть в інтер'ю народного депутата Ярослава Сухого. І навпаки. Редакція просить пробачення у шановних панів Сухого і Катеринчука та у читачів «ГУ».

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Майже на 35 мільйонів гривень жіночого верхнього одягу для західноєвропейських покупців випустило ЗАТ «Луганська швейна фірма «Стиль». Продукція підприємства має чималий попит у німецьких, французьких та англійських фірм.

На знімку: розкрійник Олександр Тихонов.

Депутатська група «Союз» у Верховній Раді України висловлює глибоке співчуття народному депутату України, члену депутатської групи ФОМЕНКО Катерині Олександрівні з приводу тяжкої втрати — смерті її батька ПШЕНИЧНОГО Олександра Сергійовича.

СУСПІЛЬСТВО

ВІЙНА СТАТУЙ, або Невідомий урок єдності

Відкриття вистражданого пам'ятника Тарасу Шевченку зібрало понад 100 тисяч українців з усіх куточків США

Чотири президенти США благословили Тараса

...Того вечора в гостях у Аркадії Мельник, президента Об'єднання українців штату Огайо, були самі журналісти. Її осело тісно оточили авто. «Як там, на рідній землі?» — цікавилися огайці в заокеанських співвітчизників. Вечірка видалася сердечна й гамірна: всі хотіли так багато запитати! До речі, така зустріч була не єдина за три тижні стажування групи працівників друкованих ЗМІ Хмельницької області в США. І на кожну я, член групи стажерів, приберігала запитання: «А яке найбільше досягнення української діаспори в США?» Всі сходилися на одному: потужної події за відкриття пам'ятника Шевченку у Вашингтоні, мабуть, не було...

— До появи українського поета-пророка на американській землі причетні одразу чотири президенти США, — розповів Антон Драган. — Гаррі Трумен очолював Почесний комітет пам'ятника Шевченку, Джон Кеннеді надіслав вітальне послання після остаточного визначення площі під монумент, Дуайт Ейзенхауер відкрив «нову статую свободи», як писала преса.

Та це потребувало окремого законопроекту Конгресу США. Сотні тисяч листів, які надсилали до Конгресу діаспора (а гро-

мадянами США вже було понад мільйон українців) стали «народним лобі», що просувало розв'язання питання. Відомі діячі Українського народного союзу, яких скеровував професор Лев Добрянський, зуміли знайти серед конгресменів чимало прихильників, і 1 червня 1960 року резолюцію, підготовлену Алвіном Бентлі, було прийнято комісією Конгресу. Потім — одностайно схвалено в Сенаті.

Ще чорнило не висохло на ньому, як розпочався останній етап реалізації великого задуму — оформлення відповідного комітету, до якого увійшли 85 конгресменів та сенаторів, понад сотня губернаторів, відомі діячі української діаспори.

— А далі настав час збирати кошти, проводити конкурс, вибрати проект і площу під монумент, — згадує Надія Мак-Коннел-Комарницька. — Шевченківський рік, проголошений комітетом до сторічної дати поета, допоміг поширити і в США Кобзареву славу. Було видано двомовну збірку його поезій, збірку «Наш Шевченко» в деяких містах з'явилися вулиці й площі імені Тараса. Вражаючи суму — 424 122 долари — принесли на оltар майбутнього пам'ятника співвітчизники Шевченка.

Історична лопата

Серед 17 проектів кращою було визнано роботу Лео Молодожанина. П'ять робіт, поданих митцями Канади, Європи, США,

Це сталося рівно сорок років тому, 27 червня 1964 року, в столиці Сполучених Штатів Америки Вашингтоні в присутності понад ста тисяч людей. ...Шлях нашого Кобзаря за океан був довгий і великотрудний. Хоча, на жаль, в Україні мало хто знає про це. І лише об'єднані зусилля української діаспори, гідні подиву, возвеличення та наслідування, допомогли йому з'явитися в самому центрі столиці світу...

комітет нагородив преміями. За згодою столичної комісії парків вибрали трикутну площу — між вулицями 22-ю та 23-ю і «Р» (Пі) на північному заході центральної частини столиці, де міститься чимало посольств. Метою було наблизити до «нової статуї свободи» громадян різних національностей, які зверталися до амбасад, дати поневоленим народам взірць боротьби та незламності.

— Закладаючи перший камінь до фундаменту Тарасового монумента в урочистій велелюдній обстановці українці Роман Смаль-Стоцький, Йосип Лисогір, Лев Добрянський та директор парків Сеттон Джет користувалися «історичною лопатою», яка служила такої самій меті й під час закладання пам'ятників Вашингтонові та Лінкольну, — розповів Антон Драган. — Це викликало страху лють Москви. Результатом стала поява в київській «Радянській культурі» статті якогось професора Пархоменка «Тарас Шевченко і поборники «холодної війни». Називаючи Льва Добрянського провідним, покидьком української буржуазно-націоналістичної еміграції, який втягнув Сенат та президента у негідну гру, автор наміскався, що, мовляв, уряд США витрачає кошти на воєнні цілі, тож на пам'ятник Шевченку не знайшлося ні цента. (Монументи Жанні Дарк та Данте, до речі, також були дарунком американській столиці

від французів та італійців, але злісної реакції з боку їхніх держав під час цього не спостерігалось). Заворушилися і противники в столиці США. Найбільшим козирем опонентів стало те, що комуністи в СРСР ставлять пам'ятники Шевченку як ідеологічному предтечі... російського комунізму. Акцію на відкликання ухваленого закону проводили газети «Новое русское слово», «Россия». І навіть «Вашингтон пост».

Два конгресмени польського походження Дульський та Лесінський використали листи українців до Конгресу на підтримку побудови пам'ятника і видали їх книгою «Шевченко — пам'ятник звільнення, свободи і незалежності всіх поневолених націй». Відгукнулися своїм «Словом» і провідні українські письменники, діячі культури та науки, які жили в радянській Україні, та тільки розпалили ще більшу дискусію, назвавши Шевченка послідовним борцем за визволення з пут капіталізму. Тут діаспора ніяк не могла погодитися і навіть прийняти землю з могили Тараса з рук комуністичного режиму, що визискував українців.

А коли заступник голови УНС інженер Куропась взяв грудку з могили Тараса, у Москві одразу сказали «нельзя» і відібрали землю. Але, були вповнені члени комітету, земля з могили пророка таки буде змішана з тією, на якій стоїтиме пам'ятник, і не з ласки Москви.

Сама ідея спорудження пам'ятника Шевченку у Вашингтоні змусила й Кремль нарешті увіковічити Кобзаря в Москві. Причому ЦК планувало і тут «обігнати Америку» в часі. В грудні 1963 року посольство СРСР повідомило, що хоче взяти участь у церемонії відкриття пам'ятника. «А де ж амбасада вільної Радянської України, яку обіцяв відкрити Хрущов під час візиту до США?» — допитувалися Тарасові земляки. «Як можна називати Москву «столицею нашої Батьківщини?» — дивувалися вони. А коли радянська амбасада через місяць переслала «Слово» письменників зі своїм супровід-

ним листом, і в ньому знайшли 47 розходжень, навіть відсутність прізвищ окремих підписантів, стало ясно, що послання творилося під диктовку згори. «Жодного виграшу в тій брудній грі — зірвати будівництво пам'ятника у Вашингтоні, применшити авторитет українців у Америці чи в крайньому разі добитися «ласкавого дозволу»

президент Ейзенхауер оглянув площу перед початком церемонії, у нього мимоволі вирвалося «Видно, що українці мають у Штатах дуже багато приятелів яких сюди накликали.» «Ми всі — українці», — загав натовп. — «Наші гетьмани також були виборні, а Тарас — наш пророк». «Айк», як називали його українці, густо почервонів і розпочав урочистості.

Коли полотнище з бронзової постаті впало, площа в єдиному пориві заспівала «Заповіт», а далі слухала, перериваючи оваціями, поважних промовців: президента США Ейзенхауера, конгресменів Дервінські, Фігена, Дулскі, Флайда, першорераха Української православної церкви в США митрополита Іоана Теодоровича. Подія починалася і закінчувалася всенародною молитвою, після якої грянуло «Ще не вмерла України». Настільки велике піднесення було хіба на Софіївській площі пам'ятного 22 січня, в день Соборності, про що говорили нам батьки».

Америка справді не бачила такого нескінченного та організованого походу вулицями, як цього дня, стільки концертів та фестивалів, — писала наступного дня преса. Відтоді 27 червня вважається українським днем в США. «Холодна війна»

між Вашингтоном та Москвою перейшла у «війну статуй», «на фронт поезії», зазначив престижний журнал «Ньюс енд ворлд ріпорт», бо в СРСР вшановують Шевченка як поета комунізму, в Америці — як борця за волю». А для українців, в Україні сухих, назавше, а надто нині, в час великої облуди, буде взірцем єднання навколо Тараса та його закличного, не підстриженого цензурою слова. З цим єднанням приходять «своя правда і воля, і сила».

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімках: урочистий момент відкриття; голова Союзу українкоа Америки Віра Андрушків коментує напис на пам'ятнику для групи хмельницьких журналістів.

Фото автора та з архіву УНС.

Урочистий день в історії України

— Відкриття вистражданого монумента зібрало понад сто тисяч українців з усіх куточків США, — згадує Леся Мельник. — Було так тісно від автомашин, що поліцейські залишилися без зміни, яка не могла добратися на пости. Українці підгодовували їх своїми канапками та яблуками, подаючи їх із вікон авто. Коли

Громада столиці буде із статутом

Печерський районний суд Києва зобов'язав Міністерство юстиції зареєструвати статут територіальної громади столиці. Більш як два роки тому Київська міська рада згідно із законом «Про місцеве самоврядування» прийняла та затвердила статут територіальної громади, однак Мініюст шість разів повертав його для доопрацювання. Тоді Київська скористалася законним правом і оскаржила дії міністерства в суді. «В правовій державі не має бути так, щоб амбіції кількох посадовців перевищували інтереси більш як 2,5 мільйона громадян столиці України», — відзначають у прес-службі столичної держадміністрації

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ!

«Голос» починаю читати з другої сторінки

Вчитель іноземної мови із села Кумарі, що в Первомайському районі, Данило Кот став переможцем конкурсу серед передплатників удруге. Це не дивно, тому що передплачує нашу газету з самого першого числа. Данило Павлович — не просто активний читач, а й активний, діяльний громадянин. Чотири рази поспіль селяни обирали його депутатом сільської ради, друге скликання він — депутат районної ради. Довіру легко пояснити: сільський учитель за роки свого депутатства побував у кожній родині, добре знає проблемні питання і села, й окремих людей.

«Голос України» для мене — газета дуже корисна, — каже Данило Павлович. — Як депутатіві мені завжди цікаво читати про роботу Верховної Ради, діяльність комісій і комітетів, народних депутатів та фракцій. Тому, розгортаючи свіжий номер, починаю читати газету з другої сторінки, де й одержую інформацію, що мене цікавить.

Олена ІВАШКО.

На знімку: переможць конкурсу серед передплатників Данило Кот одержав приз просто на порозі школи.

Фото автора.

Процвітання у єдності

Третій міжнародний семінар «Ідентичність і толерантність у базисноетнічному громадянському суспільстві», що проходить в Алушті, — уже надбання історії. Більш як 100 провідних науковців українських, російських, молдавських і шведських вузів та дослідницьких центрів обговорювали актуальні питання міжнародних відносин. Україну представляв доктор політичних наук, старший науковий співробітник Інституту політичних та етнонаціональних досліджень НАНУ Юрій РИМАРЕНКО. Підсумовуючи різні точки зору, що їх було оприлюднено на семінарі, він сказав:

— Наше законодавство має чудовий, за європейськими нормами закон про національні меншини. А де ж українська нація? В цьому законі добре розписано, які права — культурні, економічні та всі інші — мають всі різні національні меншини. Чому немає ніякої державної підтримки титульної нації? Великий мінус — відсутність державної етнонаціональної політики в Україні. Бо всі дії, які відбуваються на цьому терені, є скоріше інтуїтивно-вольово-прагматичними. І спонтанна ситуація в будь-яких регіонах на рівні ручного управління — подія відповідь. Мляво формуємо державну етнополітику. Дві групи авторитетних науковців створили нормальні документи, які, хоча пройшли апробацію у міністерствах, лягли під сукно. З другого боку, навіть найкращий закон не вирішить проблеми. Адже це тільки рамки, щоб не виходити за певні межі. А все інше залежить, насамперед, від кожної особи: українця, кримського татарина, росіянина, грека, поляка, болгарина... Ми всі — люди на цій землі, із цього й треба виходити.

...Так само в Криму. З фінансової точки зору, земля тут не є безмежною, а з політичної — надання окремого статусу кримськотатарського народу не є зовсім доречним. В Україні мешкає 130 етнічних груп.

Ми що — автоматично будемо робити касту, з'ясовувати, хто є першого сорту, хто другого і так далі? Чим гірші люди інших національностей? У цьому полі повинні бути єдині правила. Кримські татари мають тільки одну перевагу — як депортовані. Їх політична реабілітація, як і інших вигнаних: німців, болгар, греків, вірмен — абсолютно необхідна.

...Щоб жити у відповідності з гаслом на гербі Криму «Процвітання у єдності», треба пам'ятати принцип класичної конфліктології: чому відбувається конфлікт? Перший етап — нерозуміння, другий — страх, третій — конфлікт. Нерозуміння від того, що ми справді різні. Потрібно всім разом будувати наше майбутнє. Це має бути постійний діалог культур, у якому головне — порозуміння. Дуже багато що залежить не від центральної влади, а від нас самих. Коли місцева влада зрозуміє, що це Київ, Брюссель чи Нью-Йорк вирішує різні болючі проблеми, а саме вона, це буде найдієвішою допомогою у розв'язанні міжнародних питань і зміцненні злагоди в суспільстві.

...Заважає політиканство, надто багато робиться, щоб нас роз'єднати, посварити. Ще є етнічне маніпулювання, розгрівання національної карти — в передвиборній боротьбі за крісло президента чи за цен-

тральну або місцеву владу. Ці диригенти міжнародних конфліктів найстрашніші. Разом із ЗМІ вони штучно підігрівують ситуації. Це досить небезпечно.

...Дивно, що в законодавстві, яке має відрегулювати процеси в Криму (насамперед адаптації кримськотатарського народу), використовують документи ще радянських часів. Колізії відбуваються і в нинішньому законодавстві: Земельний кодекс та закон про повернення кримських татар не кореспондуються, указ про прописку кримськотатарського народу і останнє розпорядження про реєстрацію автоматично втрачають чинність один за одним. Усе починає регулюватися місцевими актами. Дуже простим поясненням цього було б: ну, не доробили. Але ж законодавчі акти випливають з аналітики, приймають фахівці, голосують депутати. Кому ж потрібні штучні проталини, палящі в колеса, щоб ті чи інші акти можна було трактувати по-різному — залежно від ситуації?

...Крим — берег ісламу та християнства. Релігійне питання — це, мабуть, ще складніше, ніж етнічне. А штучне маніпулювання релігійністю ще страшніше, ніж педальовання етнічності. Немає міжконфесійної проблеми по суті. Дорядчі утворення чи при президентів, чи при ВР створено штучно, меджліс має зрозуміти: національні квоти не доречні. Є вільний вибір громадян. Чому має бути квота до центрального представницького органу від татар, а не від караїмів, кримчаків чи вірмен? На місцевому рівні — це інша справа. Тут має бути абсолютна пропорційне представництво за національною ознакою осіб, які проживають на цьому

терені. Бо вирішувати побутові проблеми їм.

... Ще одна проблема — корінний народ. Усі розуміють, чому виникло це питання. Ми будемо правову державу, то ми треба подивитися на 169 статтю міжнародної організації праці, яка пояснює права корінних народів та які зобов'язання мають нести уряди країн, на терені яких знаходяться їх представники. Безліч пунктів її каже про те, що корінним вважається народ, який веде традиційний або аборигенний спосіб життя. Чи стосується це кримських татар? Ні, бо традиційний або аборигенний спосіб життя розуміє спільноту, яка не підпала під урбанізовані сучасні тенденції. Тобто це є аборигени Австралії, деякі народи на півночі Канади й Росії, невеличкі представники інших місць планети. Тобто, де-юре визнати кримськотатарський народ корінним народом Криму, це — не його шлях. А чому це пропонув меджліс, зрозуміло. Бо цілу низку пільг і гарантій представникам корінного народу має надати держава. Та й створення кримськотатарської національно-територіальної автономії на півострові не є доцільним, доцільним, і можливим. Чому? Бо як тоді говорити про толерантність до численних тут росіян? До релігійних уже караїмів і кримчаків? До українців, які в Криму є меншиною? Це шлях до того самого ранжиру: хтось кращий, хтось гірший. З другого боку, це питання надовго залишати відкритим не можна. От чому найголовніше нині — вироблення державної етнополітики. Архітектора отримаємо після виборів Президента.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ОБ'ЄКТИВ

18 червня. На полігоні в Миколаївській області відбулись українсько-італійські тактичні навчання з бойовою стрільбою «Широкий Лан-2004».

19 червня. У залах Національної консерваторії України з нагоди Всесвітнього дня біженця відкрилася виставка робіт київського фотохудожника Сергія Котельникова.

20 червня. Київ. У Музеї народної архітектури та побуту в Пирогові святкували День гончаря.

21 червня. Київ. Відбулася зустріч Голови ВР України Володимира Литвина з Прем'єр-міністром Словачкої Республіки Мікулашем Дзуріндою.

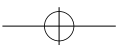
22 червня. Київ. У День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні керівництво держави поклало квіти до пам'ятника Невідомому солдату.

23 червня. 276 народних депутатів проголосували за законопроект № 4180 про внесення змін до Основного Закону.

24 червня. Київ. Представники авіакомпанії «Авіалінії України» другий тиждень вимагають від Кабінету Міністрів припинити знищення їхнього державного підприємства.

Україна олімпійська: 1952—2004

Розсудять грацій Афіни

Художня гімнастика — вид спорту, що ось уже не одне десятиліття стабільно приносить Україні високі нагороди найпрестижніших турнірів. І більшість лауреаток цих змагань набували високої майстерності і блиску досконалості під керівництвом основоположниці сучасної української художньої гімнастики Альбіни Дерюгіної. А коли закінчила виступати її донька Ірина, дворазова абсолютна чемпіонка світу, в Києві утворився згуртований тренерський дует, котрий з появою помічниць і численних вихованок став знаменитою «Школою Дерюгіних».

Вона і взялася регулярно поставляти українських «художиць» у призери і переможниці Ігор, коли 1984 року художня гімнастика набула олімпійського статусу. Початок зробила Олександра Тимошенко, завоювавши на Іграх у Сеулі бронзову нагороду. Блискуча киянка через чотири роки стала абсолютною чемпіонкою Олімпіади в Барселоні, а її подрузі по «Школі Дерюгіних» Оксані Скалдиній дісталася «бронза». На наступних Іграх, в Атланті, настала черга Катерини Серебрянської, увінчаної «золотом», і Олени Вітриченко, котра завоювала «бронзу». Тільки в Сідней олімпійський п'єдестал виявився недоступним українським граціям — Олена Вітриченко посила четверте місце, Тамара Єрофєєва — шосте.

На старті чергового олімпійського циклу з'ясувалося, що у «Школі Дерюгіних» набирає сили нова зірка — Ганна Безсонова. Її поступ був набагато очевидніший, ніж у Тамари Єрофєєвої, що підтвердили будапештський торішній чемпіонат світу, де Безсонова завоювала дві золоті медалі, і серія виграних Анею турнірів «Гран-прі». Для багатьох став несподіванкою і злет ровесниці Безсонові — 20-літньої Наталі Годунко, котра делалі впевненіше справляється з амплуа другого номера української збірної.

Така ось диспозиція склалася в нашій команді перед початком ХХ чемпіонату Європи з художньої гімнастики, що вперше проходив у Києві. До того, відзначимо, столичний Палац спорту з 1992 року успішно проводив розіграші «Кубка Дерюгіних», які збирали всю еліту світової художньої гімнастики.

На кийському чемпіонаті Старого Світу розігрували два

комплекти євромедалей — у командному заліку і в особистій абсолютній першості. Як і передбачали фахівці, боротьбу за командні найвищі нагороди вели практично російські та українські гімнастки — білоруські спортсменки, котрі посіли третє місце, відстали від срібних призерів майже на 11 балів.

Утім, очікуваного багатьма напруження в суперечці за перше місце теж не сталося — маститі росіянки Аліна Кабаєва та Ірина Чашина неабияк випередили господарок килима — майже на 8 балів. Нашу країну представляли Ганна Безсонова (вона виконувала вправи з чотирма предметами), Наталія Годунко (тричі виходила на килим) і Тамара Єрофєєва, яка виступала тільки в композиції з булавами.

І все-таки надто великого розчарування підсумки командної боротьби у стані української збірної не викликали — адже на Олімпіаді розіграш командної першості не передбачено. Та й керівники Федерації гімнастики України і збірної команди розраховували переважно на виступи своїх вихованок в абсолютній першості, головний олімпійський дисципліні із самого Сеула.

Однією з перших з'являється у групі найсильніших на синьому з жовтим кантом головному килимі турніру Наталія Годунко. Її композиції з м'ячем здавалися мереживом точних рухів на шаленій швидкості, м'яч злітав аж під зводи палацу і за розрахунком повертався до рук гімнастки без найменшого відхилення від ідеальної траєкторії... Але знов-таки ми побачили на табло аж ніяк не найвищу оцінку — 24,500.

А коли з тим же предметом почала виступати багаторазова чемпіонка Європи Аліна Каба-

ІМЕНА

Досьє «Голосу України»

Першу золоту олімпійську медаль Україні принесла Олександра Тимошенко — Барселона, 1992, бронзову нагороду вона завоювала 1988 року в Сеулі. На Іграх в Атланті, 1996, киянка Катерина Серебрянська стала чемпіонкою в багатоборстві.

єва, у неї і м'яч небезпечно високо від рук не летів, і перемішувалася вона по килиму помітно обережніше і повільніше, ніж Наталія, але судді були до Аліни значно прихильніші — 26,725. Така оцінка немов мала підкреслити, кого арбітри вже бачать абсолютною чемпіонкою Європи олімпійського сезону.

Не вдалося згодом змінити цієї думки і нашому лідерові Ганні Безсоновій, хоча приводів для зниження балів цього разу вона арбітрам майже не давала — тільки примхлива стрічка за кілька секунд до завершення Ганною півторахвилинної композиції вислизнула з рук гімнастки. Розплатою за цей недогляд і стала різниця в підсумкових сумах, набраних Безсоновою і Кабаєвою.

Аліна Кабаєва і після тривалої допінгової дискваліфікації не втратила багатьох колишніх своїх умінь. Але і втрати її очевидні — в композиціях з'явилися пустоти і паузи, заповнювані «демонстрацією гнучкості», динаміку змінила утилітарна обережність роботи з предметами, нижчими стали її стрибки, меншою швидкість обертань... Мало не найвищі

оцінки, що їх виставляли Кабаєвій, здавалися вже нагородою за колишні заслуги фаворитки, продуктом умілої «роботи з суддями» впливового російського тренера Ірини Вінер.

ХХ чемпіонат Європи з художньої гімнастики з усією очевидністю показав, що за медалі афінської Олімпіади в абсолютній першості боротимуться насамперед лауреатки кийського турніру — Аліна Кабаєва, Ганна Безсонова, Ірина Чашина і їхні найближчі конкурентки Наталія Годунко, нова білоруська прима Інна Жукова, може, грекени Олена Андріюла, котра замкнула в Києві шістку найсильніших. А в групових вправах ми очікуємо приємних несподіванок від молоді української команди, яка вперше пробилася у претенденти на олімпійські нагороди на будапештському чемпіонаті світу. Очолить її досвідчена Тамара Єрофєєва.

За час, що залишився до Ігор, нашим граціям потрібно завзятю, самовідданно попрацювати, щоб усунути помилки, котрі дали привід позбавити їх триумфу в рідних стінах.

Олександр БАШКАТОВ.
На знімку: Ганна Безсонова.

Слідами Попелюшки

КЛУБ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

Нещодавно в Чернівцях відбувся концерт **Ані ЛОРАК**. У місті відбувається багато концертів відомих артистів, але для чернівчан Лорак — не лише співачка, вона — наша землячка, а це де-що інше ставлення.

Майбутня зірка української естради народилася у творчій родині знаних у краї людей — дикусером обласного державного радіомовлення Жанни Линькової та відомого буковинського поета і журналіста Мирослава Куєка. Шляхи дитинства маленької Кароліни зовсім не були встелені пелюстками троянд. Разом з братом Ігорем вона тривалий час навчалася в чернівецькій школі-інтернаті № 4. Старший брат Сергій Линьков, надзвичайно ширий і талановитий хлопець, надія і опора сім'ї, загинув смертю героя в далекому Афганістані. Вражена втратою рідної людини, Кароліна написала тоді свою першу пісню і присвятила її пам'яті брата. Увічнані бойовими нагородами, зазвичай незворушні «афганці» плакали і не соромилися своїх сліз, коли зі сцени Будинку офіцерів до них звернулося тендітне дівчатко в білому фарфурку із навіною, але такою зворушливою пісенькою про її любимого, незабутнього Сергія.

Як розповів колишній заступник директора інтернату, а нині журналіст обласної газети «Свобода слова» Валерій Унгуряну, Кароліні завжди таланило на любов і увагу людську. Її любили і пестили вчителі та вихователі, її просто обожнювали чи не всі вихованці школи-інтернату (насправді винятковий випадок для конкурентного, жорсткого, а часом й жорстокого інтернатського середовища). Благитиооке дівча з розкішними каштановими локонами завжди було в центрі уваги і зривало шквал оплесків на шкільних вечорах і концертах (**на знімку праворуч**). Кароліна тоді зворушливо і артистично копіювала Пугачову, демонструючи неабиякий талант і вроджене вміння поводитися на сцені. Згодом цей талант помітили фахівці, Кароліна залишила інтернат, почала серйозно студіювати основи вокалу та сценічної майстерності. Її зоряна доля поволі, але невпинно линула до вершин визнання. Та добра пам'ять про роки дитинства не залишає Ані Лорак байдужою. Свій нинішній візит до рідних Чернівців вона прикрашала щемливою зустріччю з вихованцями школи-інтернату № 2, що в обласному центрі. Непідробна радість щувлюваних дітлахів, ширі слізки в очах розчулених гостей стали ще одним свідченням того, що зоряна хвороба — не для Ані Лорак.

Отже, сценічний образ Лорак — Попелюшки українського шоу-бізнесу — це не красива легенда, а історія, максимумально наближена до реальї життя. Проте Лорак давно вже приміряла черевички принцеси. З'ясувалося, що казка лише починається, треба щось робити далі. Справді, бути Попелюшкою весь час неможливо, але, на щастя, природний талант і вмільй продюсер подбали про те, щоб цього не сталося.

У день концерту чернівецькі журналісти мали нагоду поспілкуватися з Ані Лорак та її продюсером Юрієм Фальсою. Кілька найцікавіших відповідей ми подаємо у цьому матеріалі.

— **Знаємо, що сьогодні вранці ви відвідали школу-інтернат №2. Ви надасте цьому якогось особливого змісту чи це просто порівняння душі?**

— Я беру участь у русі музикантів, які виступають проти наркоманії і борються проти СНІДу. Діти з інтернату особливо схильні до цих хвороб. Тому вважаю за потрібне прийти до них і сказати: «Я проти наркотиків». Побажала їм віри у своє майбутнє. Сподіваюся, що ця розмова комусь допоможе. Не гадала, що ця зустріч мене так зворушить. Я вчилася сім років в інтернаті, але все вже підзабулося. Проте коли побачила дітей, не витримала і розревлася. З'ясувалося, прийти до них і про щось говорити не так легко.

— **Ваше перше кохання було на Буковині, чи не так? Певно, ви прогулювалися містом. Є якісь місця у Чернівцях, які особливо запам'яталися, які пробуджують теплі спогади?..**

— Місто у моїх спогадах пов'язане з дитинством, а не з юністю. Перший свій контракт підписала в 14 років і часто виїжджала, готувалася до конкурсів. Усі вулички, якими ходила у дитинстві, я і люблю. Мене вражали вулиці Кобилянської, Шкільна, я часто заходила в магазин іграшок на Котовського (Доброго), і ця вулиця мені також подобалася, можливо, через цей магазин (нині його нема, я там була). Часто мій маршрут йшов до залізничного вокзалу і там дорогою, здається, на розі Гагаріна і Волгоградської була ідальня (тепер її вже також нема — перебудували). Там можна було дешево поїсти, купувала багато солодощів. Я народилася в будинку, де народився Володимир Івасюк (рівно через 30 років). Десь почула, що в житті треба читати знаки. Вважаю, це був знак. Нещодавно

Фото з інтернатського архіву.

була там. На будинку є меморіальна дошка, що тут народився видатний композитор... Можливо, згодом буде і моя (сміється)...

Я люблю місто. Але його дороги — це справжній шок. Це не їзда, а... Можливо, мешканці вже звикли, але ж і туристи приїжджають...

Юрій Фальсо:
— Ми через чотири роки плануємо аукціон: хто буде зачинати дитя в цьому будинку. Тоді воно народиться рівно через 30 років після Лорак. Здається, це місце, де народжуються талановиті музиканти.

— **Український шоу-бізнес... Деякі гарячі голови навіть стверджують, що його немає. Доки його можна порівнювати з російським?**

— Якщо ми є і примудряємося заробляти гроші, то все-таки шоу-бізнес в Україні є. Справді, російський шоу-бізнес багатший разів у п'ятдесят. Проте я вважаю, що в чомусь це стало їхньою бідою. У них це перетворилося на виробництво. Виконавці схожі, як близнюки, а реальних творчих здобутків небагато. В Україні справжні творчі особистості: Скрипка, Руслана, багато інших. Ше за радянських часів у Москві серед естрадних виконавців було 62 відсотки вихідців з України. Тепер цей відсоток був би набагато вищий. Але Росія закрилася для українського шоу-бізнесу. Вважають, що це їм невідгдно. Якщо вони і будуть якихось наших артистів, то це вже субо російських проекти з українськими виконавцями. Все залежить від можливості країни. До нас у Київ нині приїхало багато білоруських виконавців. У них немає можливостей працювати. В порівнянні Україна для них здається привабливою.

— **Хто ваші улюблені виконавці?**
— Передусім Тіна Тернер, Мерайя Кері, Рей Чарльз. Чомусь я майже не слухаю вітчизняних виконавців. Добре до них ставлюся як до особистостей. Проте у моїй фонотеті їхніх дисків немає.

Сергій СУЛИМА.

ОГОЛОШЕННЯ

Правління Закритого акціонерного товариства "Кийський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН"
(місцезнаходження: місто Київ, проспект Перемоги, 42, код за ЄДРПОУ 00205162) повідомляє, що Загальні збори акціонерів відбудуться "16" серпня 2004 року о 10-00 за адресою: місто Київ, проспект Перемоги, 42 Реєстрація учасників зборів відбуватиметься "16" серпня 2004 року з 9-30 за вищевказаною адресою.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про внесення змін до статуту Закритого акціонерного товариства "Кийський завод світлочутливих матеріалів "Фотон".
2. Про прийняття до складу акціонерів Закритого акціонерного товариства "Кийський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН" нових акціонерів.
3. Про обрання та відкликання членів Спостережної ради.
4. Про обрання та відкликання членів Правління.
5. Про відчуження майна Закритого акціонерного товариства "Кийський завод світлочутливих матеріалів "Фотон".
6. Про затвердження договорів.
7. Про створення підприємств за участю Закритого акціонерного товариства "Кийський завод світлочутливих матеріалів "Фотон" та визначення переліку майна, що підлягає внесенню до статутних капіталів новостворюваних підприємств.

Підприємство з іноземними інвестиціями за участю українського капіталу фірми «ТРАКС» (ТОВ)», ідентифікаційний код 21645557, зареєстроване Виконавчим комітетом Печерської районної Ради народних депутатів м. Києва від 06.10.1994 року, повідомляє про свою ліквідацію, згідно рішення Господарського суду м. Києва від 10.06.2004 року за № 6/299. Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: м. Київ, вул. Залізничне шосе, 47.

Господарський суд Сумської області (вул. Рибалка, 2, м. Суми, 40030) постановою від 14.05.04р. по справі № 6/93 визнав сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Кошарівське» (Конотопський р-н, с. Кошари, вул. Червоноармійська, 2, код ЄДРПОУ 30902705) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Талагаєву Людмилу Сергіївну (Сумська область, м. Конотоп, а/с 4). Ліцензія: серія АА № 783019 від 12.03.04. Господарський суд Сумської області (вул. Рибалка, 2, м. Суми, 40030) постановою від 07.06.04р. по справі № 6/2 визнав сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Карабутьське» (Конотопський р-н, с. Карабутьове, вул. Б. Хмельницького, 25, код ЄДРПОУ 23820496) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Талагаєву Людмилу Сергіївну (Сумська область, м. Конотоп, а/с 4). Ліцензія: серія АА № 783019 від 12.03.04.

Дочірнє підприємство «Деревообробний комбінат» ВАТ «Болексівський лісокомбінат»

(Івано-Франківська обл., м. Болексів, вул. Д. Галицького, 169, код ЄДРПОУ 24688567) оголошує про своє припинення в процедурі санації шляхом приєднання до інвестора. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців від дня публікації цього оголошення через подання відповідних вимог керуючому санацією Мартинюку Василю Миколайовичу (ліцензія АА № 250333, м. Івано-Франківськ, а/с — 582).

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157 (від 03.06.2004 р. по справі № 5/248Б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру АТЗТ «Великоновосілівський молокозавод») 85500, Донецька обл., смт. Велика Новосілка, вул. Горького, 49, код ЄДРПОУ 00445207, р/р 26049300249, МФО 394482.

Ліквідатором банкрута призначено Поліщук Олександра Борисовича (м. Донецьк, вул. Воровського, 5/1, ліцензія № 140445).

Господарський суд Запорізької обл. (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) Постановою від 21.06.2004 р. по справі № 19/79(04) визнав банкрутом Приватне підприємство «Фабрика-Кухня» (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Курчатова, 6,4 кв. 8., ЄДРПОУ 31218996, р/р 26008001150 в ЕФ ВАТ Банк «БІГ Енергія») та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Кравченко Радіона Миколайовича (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, а/с 42, вул. Скіфська, 18, кв. 17; ліцензія АА № 783025), тел./факс (06139) 3-83-07.

ПП «Логотип сервіс»

(ідентифікаційний код 31453526), зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією м. Києва 30.05.2001 року за номером 28732, повідомляє про свою ліквідацію, згідно рішення Господарського суду м. Києва від 03.06.2004 року, за № 6/284. Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: м. Київ, вул. Шорса, 26.

Господарським судом Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) Постановою від 18.05.2004 р. по справі № 14/1, визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «АКТАН», (м. Гайворон, Кіровоградської області) та відкрити ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Шепотинник Валентину Миколаївну (ліцензія АА № 250374 від 20.03.2002 р., адреса: 25006, м. Кіровоград, вул. Дзержинського, 64-А, тел. (0522) 24-95-04).

Шановні учасники ТОВ «ОмКар»

Повідомляємо про проведення установчих зборів учасників Товариства, які відбудуться 27.07.04 р. о 12 годині 00 хв. за адресою: м. Київ, вул. Промислова, 4.

Реєстрація учасників для участі у загальних зборах акціонерів відбудеться з 11 год. 30 хв. до 12 год. 00 хв. за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасників повинні мати при собі документ, що посвідчує особу.

Порядок денний:

1. Про обрання голови та секретаря зборів.
2. Про створення ТОВ «ОмКар».
3. Про затвердження статуту Товариства.
4. Обрання виконавчого органу та органів контролю Товариства.

1.1. Дочірнє підприємство по реконструкції та будівництву № 10 відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Кийвиреконструкція», яке зареєстроване Мінською РДА м. Києва, код ЄДРПОУ 02772089, змінює свою назву на Дочірнє підприємство «ДП № 3 ТОВ «Будівельна компанія «Будторг» і є правонаступником по всім договірним зобов'язанням.

1.2. Дочірнє підприємство по реконструкції та будівництву № 6 відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Кийвиреконструкція», яке зареєстроване Дніпровською РДА адміністрацією м. Києва, код ЄДРПОУ 03334776, змінює свою назву на Дочірнє підприємство «ДП № 1 ТОВ «Будівельна компанія «Будторг» і є правонаступником по всім договірним зобов'язанням.

1.3. Дочірнє підприємство по реконструкції та будівництву № 9 відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Кийвиреконструкція», яке зареєстроване Ленінградською РДА адміністрацією м. Києва, код ЄДРПОУ 24572403, змінює свою назву на Дочірнє підприємство «ДП № 2 ТОВ «Будівельна компанія «Будторг» і є правонаступником по всім договірним зобов'язанням.

1.4. Дочірнє підприємство по реконструкції та будівництву № 11 відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Кийвиреконструкція», яке зареєстроване Радянською РДА адміністрацією м. Києва, код ЄДРПОУ 24575886, змінює свою назву на Дочірнє підприємство «ДП № 4 ТОВ «Будівельна компанія «Будторг» і є правонаступником по всім договірним зобов'язанням.

1.5. Дочірнє підприємство по реконструкції та будівництву № 14 відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Кийвиреконструкція», яке зареєстроване Радянською районною державною адміністрацією м. Києва, код ЄДРПОУ 03334859, змінює свою назву на Дочірнє підприємство «ДП № 5 ТОВ «Будівельна компанія «Будторг» і є правонаступником по всім договірним зобов'язанням.

ТОВ «КОРН», ідентифікаційний код 25196613, зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією м. Києва від 04.09.1997 року, № 19970, повідомляє про свою ліквідацію, згідно рішення Господарського суду м. Києва від 03.06.2004 року, № 6/288.

Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: м. Київ, вул. Січневого повстання, 30.

Сон як засіб профорієнтації

З Васьком Жуйкіним — студентом-другокурсником медінституту і моїм сусідом — у розпал семестру відбувалися дивні метаморфози, внаслідок яких побачити його на лекціях можна було так часто, як, скажімо, часто можна спостерігати сонячне затемнення. Затягти Васька на пари міг тільки його друг Левко П'яткін, та й то лише за умови, що після першої вони зранку домовилися втекти до найближчої пивної. Отже, початок навчального процесу в Жуйкіна традиційно ознаменовувався складними соматичними явищами, які супроводжуються ГРВІ. Що за предмет? Так не предмет, а інфекція, що міцно тримала його за спину, немов ланцюгами приковуючи до м'якої канапи. А що коїлося у Васька з очима! Від цілодобового невимикання багатоканального «ящика» вони ставали червоними, як у кроля. «Ну просто мара на дитинку», — журилися батьки.

Навіть лікар Васька був шокований, констатує, що в нього — синдром хронічної втоми на тлі «дику» зниженого імунітету. Бідкаючись з цього приводу, він виписував йому довідку спочатку на тиждень, а потім (через вірус, що активізувався) продовжував її на другий. Добре, що друзі під керівництвом вищезгаданого П'яткіна не забували Жуйкіна: вони регулярно телефонували йому і повідомляли інститутські новини в такому обсязі, що сусідам «по блокіратору» всією родиною невідпривно доводилося чергувати біля апарата з надією, що лінія звільниться хоча б опівночі.

Якщо навчальний процес умовно прийняти за чотири четвертих, то три з них Васько страждав на різні хвороби, а одну четверту — нарешті, перемагав їх. Адже даремно ж він вчиться в медичному. І тоді... І тоді Васько все-таки їхав до інституту. Щоправда, на зупинці доводилося добряче по-

мізкувати, щоб згадати, на якій маршруті туди можна дістатися. Зате бачили б ви, скільки концептів пропущених лекцій тяг він додому «для перекачування» у набитою рюкзак! І «перекачував» з таким озвірінням, що навіть лампочки в торшері перегорали.

От і цього року напад нерозраченої енергії охопив Жуйкіна за два дні до сесії. І тепер... О, тепер він міг гори зрушити. Зранку, до від'їзду батька на фірму, він навантажив його двома пакетами, набитими дискетами, які потрібно було терміново перетворити на численні нездані лабораторні з усіх наявних на другому курсі дисциплін. Добре, що батько вже мав досвід виконання таких завдань і завбачливо взяв у канцелярії весь папір, виділений на наступний квартал.

Заключний етап передсесійної гарячки настав у Васька за день до першого іспиту, коли вся його родина перетворилася

на могутню групу підтримки. Матінка взяла відгул, щоб «катати шпори», бабуся зранку стала на вахту в кухні і, дзигачи соковижималкою, забезпечувала «дитині» вітамінне харчування. Сам дід не стояв осторонь навчального процесу. На нього покладалася ну дуже відповідальна місія — спиряти до публічки, щоб узяти дефіцитну монографію, не виявлену у всевітній павутині, за прочитання якої «четвірку» було обіцяно навіть злісним прогульникам. Добре, що в нього там якісь пільги. Зрозуміло, група підтримки трималася непохитно.

Пік посиленої підготовки до іспитів припав на нічний час, коли Васькові залишалося вивчити всього десять квитків із трьохсот. О другій годині після півночі він, вкрай виснажений таким «інтенсивом», гепнувся на канапу і, машинально виключивши торшер, занурився в царство Морфея. Остання думка, що промайнула в нього перед обіймами цього рятівника, була про себе — з повагою.

Уранці студент почав сіпатися уві сні і щось невиразно

промигив. А за півгодини до «побудки» раптом несамовито закричав і... прокинувся. Враз прибігли батьки (спали як по-лохливі зайці — боялися часно не розбудити «дитинку»).

— Що сталося? — хором спитали вони.

— Сон, я бачив сон, — промигив тремтячим голосом Васько.

— Який?

— Ніби я — на практиці: асистенту професору на операції...

— Так це до «п'ятірки», — заспокоїла онука бабуся.

— А далі що було? — хвилювалася матінка.

— Далі я взяв скальпеля і... знепритомнів.

— Який жах — погана прикмета, але чому знепритомнів? — не заспокоювалася бабуся.

— Річ у тім, що, що...

— Ну кажи вже, не тягни! — квапили соню батьки.

— Річ у тім, що я змалечку боюся крові, — тремтячим голосом відкрив ім таємницю Жуйкін-молодший і, несамовито волаючи, натягнув ковдру на свою начитану голову.

Любов СТАНАЧИЧ.

ЦЬОГО

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ з 28 червня по 4 липня 2004 року

Тиждень сприятливий для підписання довгострокових договорів і для отримання важливих документів. Ви зможете отримати користі із своєї обізнаності.

ОВЕН. Цього тижня у вас з'являться невідкладні домашні справи. Перестановка чи невеликі зміни в домі можуть підняти вам настрої і створять комфорт і порядок. Серйозні справи потребуватимуть серйозного підходу. Корисно скласти список справ, які треба виконати, і визначити їхні пріоритети. Постарайтеся відвідати батьків, спілкування з ними буде корисним. Хороший час для того, щоб придбати щось для дому.

ТЕЛЕЦЬ. Наступний тиждень дасть вам можливість бути розсудливими, виявити гнучкість свого розуму. Ви швидко схоплюватимете і міркуватимете, будете винахідливі в розмовах і контактах. Наявну інформацію, а також свої знання ви зможете систематизувати. Цими днями ймовірні поїздки і багато знайомств, які виявляться корисними. Знайдіть час помовчати, використайте це як профілактику від захворювань органів дихання.

БЛИЗНЮКИ. У вас цього тижня буде потреба здійснити безліч різних покупок, підійдіть до цього по-діловому і практично. Можуть з'явитися хороші ідеї та плани щодо розв'язання фінансових питань. Імовірні швидкі заробітки або прибутки, пов'язані з інформацією. Навіть найщедріші люди у цей період починають вести облік доходів і витрат, виявляють обережність, планують витрати, розумно вкладають кошти, що згодом приносять вигоду. Багато хто у цей час сідає на дієту, опановує методики очищення організму, у деяких є можливість схуднути.

РАК. Цими днями ви будете жваві і балакучі. Виявіть допитливість і логічність у думках, будьте налаштовані на контакти, зустрічі та телефонні розмови. Під сильним впливом нової інформації у вас може відбутися переоцінка цінностей, з'явиться впевненість, наполегливість і твердість у своїх намірах.

ЛЕВ. Вас потягне на таємні роздуми або справи. Це хороший період для збору потрібної, але конфіденційної інформації, для встановлення таємних зв'язків, а для когось і для окульної практики. Використайте ці дні для того, щоб побути і попрацювати на самоті. Зараз найкращий час для того, щоб лешо скоротити спілкування із зовнішнім світом, віддалитися від мирської суєти.

ДІВА. Довіртеся собі і змініть щось у своїх поглядах. На цьому тижні сприятливий час для обміну досвідом, ідеями, планами, думками. У вас можуть з'явитися нові хороші друзі, близькі по духу. Використайте ці дні для того, щоб впорядкувати свої плани і проекти. Слід усе ретельно продумати і розкласти по полицях. У цей час можуть встановитися серйозні, ділові зв'язки з людьми, які старші за вас, чи з'явитися солідні, надійні друзі.

ТЕРЕЗИ. У вас з'являться реальні можливості для здійснення своїх планів і реалізації власних ідей. Якщо в минулому ви наполегливо і довго працювали, то в ці дні можете отримати професійне визнання, особливо якщо ваша професія пов'язана з обміном інформацією. Будьте товаришескими, у вас можуть з'явитися хороші знайомства і зв'язки.

СКОРПІОН. Цього тижня у вас буде час для релігійного та ідеологічного навчання або спілкування, для самоосвіти у будь-якій галузі, виявиться практичний підхід до наук, інтерес до філософії. Якщо ви планували поїздку, то тепер можна вирушати. Не хутуйте спілкуванням, особливо з іноземцями або з людьми іншої віри або поглядів. Ці стосунки будуть тривалі і корисні.

СТРІЛЕЦЬ. У вас можливе загострення стосунків з партнерами або чоловіком (дружиною). Виявіть терпіння, витримку і побилажливість. Це дасть можливість укріпити ваші стосунки. Добре, якщо зрозумієте, що зараз всі ваші контакти проходять випробування на міцність, і все непотрібне відмирає. Тому не чіпляйтеся за те, що вам вже не треба, звільніть місце для нового.

КОЗЕРІГ. Цими днями ваша суспільна діяльність поживається і стане цікавішою. Будьте товаришескими, прагніть контактів, громадських виступів, ретельно зважуйте свої слова. Нові зв'язки з групами або громадськими організаціями будуть тривалі і вигідні. Використайте ці дні для створення і зміцнення потрібних зв'язків, укладання вигідних договорів і контрактів.

ВОДОЛІЙ. Тепер усі ваші думки будуть про роботу або здоров'я, або про те й інше водночас. На роботі, можливо, доведеться суміщати кілька функцій чи доведеться взяти на себе досить складні зобов'язання, чи просто буде багато роботи. Намагайтеся бути практичніші, обмірковуюте свої дії, тоді у вас не буде непотрібних контактів на роботі, телефонних розмов чи купи документів і ділових паперів, які слід розібрати.

РИБИ. Якщо ви ще не зібралися у відпустку, то хоча б продумайте де, коли і як ви маєте намір відпочивати. У вас може з'явитися інтерес до всіх видів відпочинку і розваг, що має хоч якийсь пізнавальний нюанс. Цими днями активно відвідуйте театр, кіно, спортивні змагання. Зараз вам самим хочеться грати, влаштуйте домашнє шоу, розважтеся самі і розважте своїх близьких. Може відбутися романтичне знайомство з людиною старшою за віком.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Улітку — з потом, а взимку — з повним ротом

29 червня — Тихона. З цього часу перстає кувати зозуля.
23 червня — Мануїла. Якщо погода дощова, то зима буде сніжна.

Прикмети червня

- Часті блискавиці в червні — на врожай зернових.
- Горобці зранку купаються в пилюці — після обіду буде дощ.
- Рибка грає у річці — вночі може пройти гроза.
- Комарі літають роєм — на гарну погоду.
- Якщо відсиріло в покосах сіно — на дощ.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

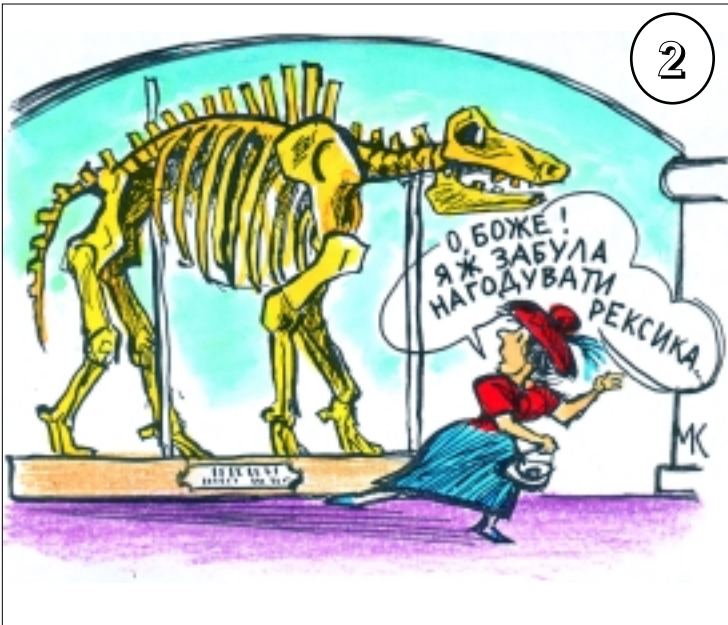
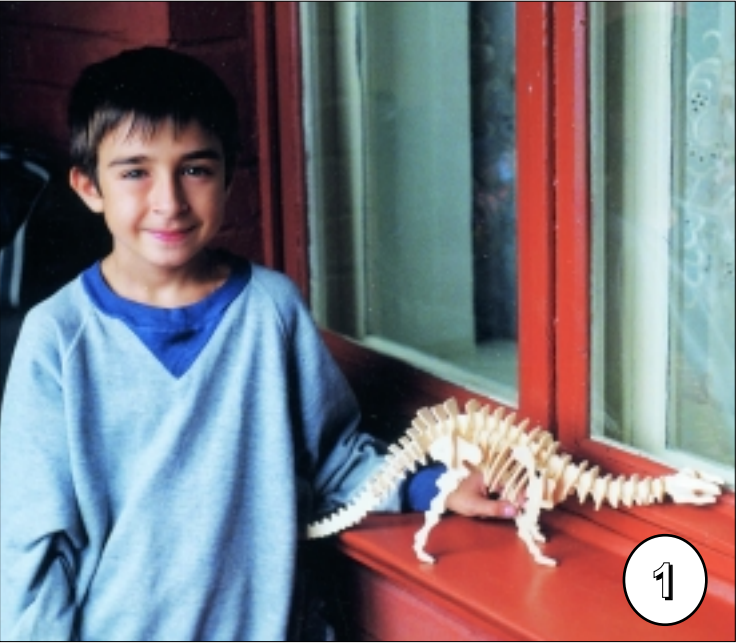

Фото Миколи КАПУСТИ.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Пливемо!

У Нью-Кизьяках знову вийшли з ладу очисні споруди, і все місто залило фекаліями. Причина аварії банальна: з телевізорів на опозицію вилилося стільки бруду, що очисні споруди не витримали.

Не вистачає нулів

Добробут маразматорів зростає мов на дріжджах. Наприклад, якщо раніше капітали керівників мафіозних кланів рахувалися на мільйони, то тепер — на мільярди.

Дочекалися

Нарешті ліквідовано заборгованість із зарплати у приватному сільгоспідприємстві «Модерн-кизяк». Розрахувалися із людьми натурою: з одними — цінними паперами, котрими за потреби можна розтопити піч, з другими — банановими шкуринками самовивозом з Африки.

У дусі часу

Оскільки в Банановому Маразматорі не те що банани, а й узагалі нічого не росте, прийнято рішення про перейменування республіки на Стабільно Позитивний Маразматор.

Олександр ПЕРЛЮК.

ДОШКА ПОШАНИ «КУРЕНЯ»

Картина Чечетова

Михайло Чечетов, голова Фонду держмайна:

— Мій корабель іде магістральним курсом — служіння народові — і не зіб'ється з дороги.

Від чергового:

— Так і уявляєш собі цей корабель, який воячки буркають волочать курсом служіння і співають пісню Чечетову: «Ви служіть, а ми вас повезем!»

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

бути поза політикою. А я так скажу: ми орган влади, озброєний орган влади. Із самого цього визначення уже випливає, що ми повинні владу підтримувати... А переможемо на виборах у першому турі — три дні пити будемо.

Від чергового:

— Якщо три дні пити — орган не стоятиме (на ногах, звісно).

Мистецтво вимагає жертв

Володимир Демидко, заступник глави Донецької облдержадміністрації:

— Звинувачення прес-служби «5-го

каналу» у причетності донецьких властей до відключення телеканалу на кабельних мережах області є штучною політизацією комерційного питання.

Від чергового:

— От що значить мистецтво викладати думки...

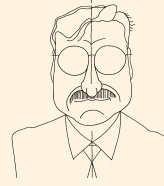

Мал. Василя ФІЛЬОРКА.

Ви хотіли сказати, якби в кабельників

не було комерційного, перед ними постало б податкове питання. Разом із знаком оклику!

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДА.

Наступний номер «ГУ» вийде 30 червня 2004 року.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Ⓟ Платні матеріали.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн., для підприємств і організацій — 6,00 грн. на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.
Загальний тираж 159037.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 3011116.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
Телефони: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»